500 KURUŞ
YIL 6
SAYI 2312,

CUMA 16 KASIM 1979

EKONOMİ
Politika
SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

bir ekmek bir Politika

34 CHP'li parlamenter: Faşizme yeşil ışık yakma gayretleri yoğunlaştı

• "Cinayet şebekeleri bütün açıklığı ile ortadayken, onların üzerine gitmeyen, gidemeyen çevrelerin düşünce özgürlüğünü ayaklar altına alarak gazeteci tutuklamaları, bu yolla basın üzerinde baskı kurmaları düşündürücüdür"

Ankara (Politika) — CHP sol kanat parlamenterleri dün bir basın toplantısı düzenleyerek son günlerde artan baskı ve teröre sert biçimde karşı çıktılar. 34 parlamenterin imzaladığı bir deklarasyonu da açıklayan CHP'li parlamenterler, «Sermayenin örgütlü gücü faşizme yeşil ışık yakma gayretleri son günlerdeki uygulamalarla daha da belirginleşmiştir» dediler. TÜS-DER Halkevleri, POL-DER, İlerici kadın ve gençlik örgütleri gibi demokrasi savaşımının önemli kuruluşlarının kapatılmasına, gazeteci tutuklamalarına da karşı çıkan CHP li parlamenterlerin açıklaması şöyle:

«Bir süredir demokratik kitle örgütleri ve işçi sınıfı örgütleri üzerinde sürdürülen antidemokratik uygulamalar demokrasiden yana tüm ilericileri demokratları, kaygı ve kuşkuya düşürecek boyutlar kazanmıştır. Mustafa Kemal Atatürk'ün açıkça kapitalizme ve emperyalizme karşı ulusal kurtuluş savaşı sloganı gözardı edilerek sermayenin örgütlü gücü faşizme yeşil ışık yakma gayretleri son günlerdeki uygulamalarla daha da belirginleşmiştir.

Ne acıdır ki, toplumumuzda kitle katliamları, soykırımlar, örgütlü suç işleyen cinayet şebekeleri bütün kanıtları ile ortadayken, onların

(Dev. Sa. 7 Sü. 3'de)

Yazışleri Müdürümüz için tutuklama kararı verildi

Haber Merkezi — Gazetemiz Genel Yayın Müdürü ve «Tırmık» yazarı Aydın Engin ve TÖB-DER yöneticilerinin tutuklanmasından sonra bu kez de yine gazetemiz Yazıişleri Müdürü Tamer Kayaş hakkında tutuklama kararı verildi

Tamer Kayaş, 6-7 Kasım tarihli gazetelerimizde yer alan iki yazı nedeniyle İstanbul Sıkıyönetim Askeri Savcılığı'nca 9 Kasım 1979 günü TCK 142'nci maddesine muhalefetten mahkemeye gönderilmiş, ancak Sıkıyönetim Mahkemesi Kayaş'ın serbest bırakılmasına karar vermişti. Sıkıyönetim Komutanlığı'nın bu karara itiraz etmesi üzerine dosyayı inceleyen en yakın mahkeme olan 1. Ordu Askeri Mahkemesi Tamer Kayaş'ın tutuklanmasına karar verdi.

Bilindiği gibi gazetemizin 6 Kasım tarihli sayısının toplanmasına gerekçe olarak «14 Ekim Seçimleri ve Doğu İllerinde Bazı Önemli Dersler» başlıklı değerlendirme gösterilmişti. Bu değerlendirmede «bölücülük-kürtçülük» propagandası yapıldığı öne sürülmüştü. 7 Kasım tarihli gazetemizde ise «Büyük Oktobr Devrimi Düşleri Gerçek Yaptı» başlığı ile yayınlanan yazılar toplatma nedeni olmuştu. 6 ve 7 Kasım tarihli gazetelerimizin toplatılması üzerine Yazıişleri Müdürümüz Tamer Kayaş, tutuklanma istemi ile Sıkıyönetim Mahkemesine çıkarılmış, ancak mahkeme, Sıkıyönetim Komutanlığı'nın tutuklanma istemini reddetmişti.

Türkiye'de basın susuyor

Humenite, Engin'in tutuklanmasını «Türkiye'de Baskılar» başlığıyla verdi

• KÖY-KOOP: "Demokratik örgütler demokrasinin vazgeçilmez araçlarıdır"

• Türk-İş'e bağlı Basın-İş, Çağdaş Gazeteciler Derneği, TRT-DER yaptıkları ortak açıklamada Aydın Engin ve TÖB-DER yöneticilerinin serbest bırakılmasını istediler

Haberleri 8. Sayfada

Doktorlar, saldırılar durmazsa eyleme geçecek

İstanbul (Politika) — Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Dr. Erdal Atabek, dün basına yaptığı yazılı açıklamada son günlerde iyice yoğunlaşan faşist saldırı ve tutuklamalara dikkat çekti. Atabek, Gaziantep'te ard arda 3 doktorun öldürülmesini hatırlattı ve

Dev. Sa. 7. Sü. 6'da)

Yunanistan bandıralı şilepte çarpıştıktan sonra yanmaya başlayan Rumen bandıralı Independeta adlı tankerin Haydarpaşa - Kadıköy sahil şeridini tehdit etmesi ve ikinci bir patlama olasılığının bulunması üzerine Haydarpaşa Garı boşaltıldı, çevrede büyük güvenlik önlemleri alındı.
(Fotoğraflar : Nurettin SOYDAN)

Bir Romen tankeri Haydarpaşada yanıyor

• Romen Tankeri ile Yunan Şilebi'nin çarpışıp infilak etmesiyle birlikte İstanbul'un hemen her kesiminden duyulan seri patlamalar oldu

• Denizde meydana gelen kaza nedeniyle İstanbul'da trafik büyük ölçüde aksadı, Anadolu yakasında oturanların işlerine gidebilmeleri için tek yol kaldı

• Meteroloji yetkilileri İstanbul'da Lodos Fırtınası tehlikesinin sözkonusu olduğunu böyle bir durumda da Kadıköy ve Moda'nın sahil kesimlerinin yanma tehlikesiyle karşı karşıya kalacağını bildirdiler

• Yunan Şilebi'nin kaptan ve mürettebatı bir balıkçı motoru tarafından kurtarıldı

(Haberi 8. Sayfada)

Işverenler isteklerini açıkladı:

«Sıkıyönetim sertleşsin, sınıf ve kitle sendikacılığı önlensin»

• TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU'NUN HÜKÜMETE SUNDUĞU İSTEKLER LİSTESİNDE 141 - 142'NİN DAHA YAYGIN İŞLETİLMESİ, DGM'LERİN KURULMASI, TOPLANTI VE YÜRÜYÜŞLERİN YASAKLANMASI, İLERİCİ MEMURLARIN DEVLET KURUMLARINDAN TEMİZLENMESİ GİBİ İSTEKLER DE YER ALIYOR

Ankara (Politika) — Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu da gerici baskıcı antidemokratik Demirel hükümetinden isteklerini açıkladı. İsteklerinin her biri işçi sınıfının kazanılmış haklarının kısıtlanması olarak gözüken TİSK'in sunduğu listede 141-142 ve 163'üncü maddelerin daha fazla işletilmesi, DGM'lerin kurulması, sıkıyönetimin sertleştirilmesi, miting ve toplantıların, ideolojik grevlerin yasaklanması, ilerici memurların devlet dairelerinden atılması, Anayasa ve Seçim Kanununun değiştirilmesi, devletçilik anlayışına son verilmesi, işçilerin birden fazla sendikaya üye olmalarının önlenmesi, asgari ücretin üç yılda bir belirlenmesi, uyuşmazlıkların çözümünde vereceği kararın kesin olacağı bir organ kurulması, Türk Ceza Kanununun, iller idaresinin, polis vazife ve selahiyetlerinin değiştirilmesi, bulunuyor.

(Dev. Sa. 7 Sü. 5'de)

Hükümet SEKA grevini erteledi

Ankara (Politika) — AP Genel Başkanı Süleyman Demirel Başkanlığında kurulan Amerikancı sıkıyönetimci Demirel hükümetinin ilk işi SEKA grevini 30 gün süre ile ertelemek oldu. Bakanlar Kurulu dün toplanarak hükümet programı üzerine çalışmalarını tamamladı. Bakanlar Kurulu toplantısından sonra yapılan açıklamada 18 Kasım'dan başlayarak tüm yurtta geceleri uygulanan elektrik kesintilerinin kaldırılmasına karar verildiği belirtildi.

Demirel Başkanlığındaki Bakanlar Kurulu dün saat 10.00'da toplandı. Yaklaşık sekiz saat süren toplantı sonunda yapılan açıklamada

(Dev. Sa. 7. Sü. 4'de)

FAŞİSTLER GAZİ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ'NÜ İŞGAL ETTİ

• Samsun ve Urfa'da üç kişi öldürüldü

• Polis, EGO'da dün iki kez arama yaptı

• Konya Ereğlisi'nde TİP İlçe Başkanı ile bir üye gözaltına alındı

Haber Merkezi — Yalnız 25'inin okulun öğrencisi olduğu saptanan 450 faşist, Gazi Eğitim Enstitüsü'ne gelerek dört saat süreyle okulu işgal etti. Dün sabah saat 07.30 sıralarında okula gelerek sınıflara giren faşistler daha sonra sıkıyönetim görevlileri tarafından çıkartılarak, toplu halde Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'na gönderildiler. Bu arada derslere katılmak üzere okullarına gelen 3 bin 500'ü aşkın öğrenci okul dışında faşistlerin çıkarılmasını bekledi.

Gazi Eğitim Enstitüsü yetkililerinden edinilen bilgiye göre, dün sabah erkenden 500'e yakın komando «Kahrolsun komünizm», «Milliyetçi Türkiye», «Okumak istiyoruz» sloganlarıyla

(Devamı Sa. 7, Sü. 7'de)

İşçi Gençlik İle Dayanışma Günü'nde gösteriler yapıldı

İstanbul — 12 Kasım, İşçi Gençlik İle Dayanışma Günü dolayısıyla İstanbul'da ilerici gençler tarafından çeşitli gösteriler yapıldı. Bu arada fabrikaların yoğun olduğu bölgelerde, üzerinde işçi gençlikle dayanışmayı dile getiren bez pankartlar asıldı. Önceki gün Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası ile yol kenarındaki bir direğin üzerine bombalı süsü verilmiş «Tekellere karşı toplu savaşımda işçi gençler görev başına» yazılı bir pankart asıldı. Gece saat 04.00 sıralarında asılan pankart öğlene doğru pankartın asılı bulunduğu yere gelen güvenlik kuvvetlerince indirildi. Gösteriler olaysız sona erdi.

ABD füzelerinin bazı parçaları Türkiye'de yapılacak

Haber Merkezi — CHP ağırlıklı Ecevit Hükümeti giderayak ABD yetkilileri ve NATO ile anlaşarak Avrupa'ya yerleştirilmesi düşünülen füzelerin bazı parçalarının Türkiye'de yapılmasını kararlaştırdı. Öte yandan Dışişleri ve Milli Savunma Bakanlığı yetkililerinin ülkenin içinde bulunduğu koşulları öne sürerek füzelerin Türkiye'ye yerleştirilmesine şimdilik yanaşmadılar. Ancak Türkiye'nin füzelerle ilgili olarak alacağı kesin tavrın Hollanda'nın başkenti Lahey'de çalışmalarını sürdüren NATO Nükleer Grubu toplantısı sonuçlarına göre alacağı belirtiliyor.

«Pershing» ve «Cruise» nükleer başlıklı füzelerin yerleştirilmesi konusundaki ABD önerisinin tartışıldığı NATO Nükleer Grubu toplantısında söz alan NATO Daimi Temsilcisi Osman Olcay, Türkiye'nin silahların modernizasyonunu desteklediğini belirterek «bu konuda yapılacak yatırımlara da katılacağız. Ancak bu füzelerin kendi topraklarımıza yerleştirilmesine ve üslenmesine karşıyız» dedi

Toplantıda Belçika ve Hollanda heyetlerinin de füzelerin ülkelerine yerleştirilme-

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

DİSK Yürütme Kurulu "Parti kurulacağı" haberini yalanladı

• DİSK Yürütme Kurulu'nun açıklamasında, yönetim kurulu kararının parti kurma yolunda değil, işçi sınıfının siyasal birliğini sağlama yolunda olduğu belirtildi

• DİSK'e bağlı Petkim - İş ve Devrimci Toprak - İş Sendikaları da DİSK'in parti kurma girişimi halinde karşı olacaklarını açıkladılar

Haber Merkezi — DİSK Yürütme Kurulu dün bir açıklama yaparak basında yer alan «DİSK parti kuruyor» yolundaki haberlerin gerçeği yansıtmadığını savundu. Açıklamada 8-9 Kasım tarihlerinde olağanüstü toplanan DİSK Yönetim Kurulu'nun vardığı kararların tam metin halinde basına

(Dev. Sa. 7. Sü. 7'de)

IMF heyeti önümüzdeki hafta çağrılacak

Haber Merkezi — Demirel hükümetinin IMF heyetini önümüzdeki hafta Türkiye'ye çağırarak görüşmelerde bulunacağı öğrenildi. Görüşmelerde IMF heyeti ile Demirel hükümetinin Temmuz ayında Ecevit hükümeti tarafından imzalanan «Stand-by» anlaşmasının ele alınacağı bildiriliyor. Bu arada 95 milyon dolarlık ikinci dilim kredi ile ilgili görüşmelerde de bulunulacak. Konu ile ilgili olarak Ecevit hükümeti ile görüşbirliği sağlandığı, Temmuz - Ekim döneminde IMF'nin koşullarına uyulduğu bildiriliyor.

İçişleri Müsteşarlığı Yardımcılığına eski MC döneminin Ankara Valisi getirildi

Haber Merkezi — Demirel Hükümeti güvenoylamasını beklemeden alelacele yeni atamaları hızlandırdı. İçişleri Bakanlığı bünyesindeki atamalar telsiz emriyle ve vekaleten yapıldı. Milliyetçi Cephe Hükümeti döneminin Ankara Valisi Durmuş Yalçın, İçişleri Bakanlığı Müs-

(Dev. Sa. 7. Sü. 7'de)

gündem

ÖZLEM ÖZGÜR

TİP'in değerlendirmesi üstüne (2)

TİP'in ve Behice Boran'ın, cephe ve eylem birliği ve bilimsel sosyalist parti konusundaki değerlendirmelerine gelince: TİP merkez yayın organı Çark Başak'ın 69. sayısında yayınlanan açıklamada, Behice Boran, TİP'in işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olduğunu söylüyor. Ve de, Behice Boran, diğer sol parti ve güçlerle eylem birliğine gidebilmeleri için, TİP'in işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olduğunun, bütün taraflarca kabul edilmesini önkoşul olarak dayatıyor.

Aynı açıklamanın bir başka yerinde de, Behice Boran, TİP'in işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olduğunun, tüm taraflarca kabulünü önkoşul olarak dayatmanın bir sekterlik değil, ilkesel bir sorun olduğunu belirtmekte ve açıklamayı şu tümcelerle sürdürmektedir: «TİP'i bilimsel sosyalist bir parti, en azından yegane parti olarak değilse bile, bilimsel sosyalist parti olarak kabul etmeyen taraflarla biz biraraya gelerek birlik konuşmaları ve birlik anlaşması yapmayız... Solda bilimsel sosyalist çizgide nitelenebilecek parti ve hareket üçtür. Ancak bu üçünün birleşmesi ve tekleşmesi sözkonusu olabilir...»

Cephe ve eylem birliği ve işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi konularını, genel hatlarıyla bu biçimde değerlendiren Behice Boran; güncel ve önemli olanın, cephe ve eylem birliğinden önce, işçi sınıfının politik hareketinin birliği ve tekleşmesi sorunu olduğunu öne sürmektedir.

TİP'in ve Behice Boran'ın konuya ilişkin değerlendirmeleri, salt kuramsal anlamda değil; Türkiye somutu ve içinde bulunduğumuz koşullar açısından da, önemli çelişki ve yanlışlıkları içinde taşımaktadır. Behice Boran, açıklamanın bir yerinde Türkiye'de, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin TİP olduğunu söylüyor. Ve ardından da, TKP, TSİP ve TİP'i kastederek, bu partilerin sayısının üç olduğunu öne sürüyor. Kuramsal ve pratik olarak, konuya ilişkin bilinen gerçek şudur: Bir ülkede, işçi sınıfının birden fazla partisi olabilir. Ancak, Leninci parti anlayışı açısından örgütlenme biçimi, program ve tüzük, taktik ve stratejisi; yani, Markşçı-Leninci çözümlemenin tüm ilkelerine ve Leninci parti anlayışının tüm normlarına uygun, ancak ve ancak, bir tek parti olabilir.

Bu durumda, ister istemez, akla şu sorular geliyor: TİP, yukarıdaki açıklamanın ışığında, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olunca; bu yargı, TKP, TİP, TSİP kastedilerek, «solda bilimsel sosyalist çizgide nitelenebilecek parti ve hareket üçtür» yargısıyla çelişmiş olmuyor mu? TİP, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi ise; nasıl oluyor da, TSİP ve TKP aynı nitelikleri taşıyan partiler olabiliyor. Şu da, sorulmaya değerdir: TKP, TİP ve TSİP, program ve tüzük, taktik ve stratejileri; Leninci parti anlayışı, Markçı-Leninci çözümlemenin ilkeleri ve bu ilkelerin Türkiye somutunda simgelenişi açısından, birbirleriyle özdeş partiler sayılabilirler mi?

Bu sorular, düşünülmeye değerdir deyip, geçiyorum. Gelelim bir başka noktaya: Behice Boran, cephe ve eylem birliği konusunda, iki noktaya değiniyor. İlk kez, TİP'in işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olduğunun tüm taraflarca kabullenilmesini, cephe ve eylem birliğinin önkoşulu olarak dayatıyor. Ve de, Behice Boran, nedendir anlaşılmaz, böylesi bir dayatmayı ilkesel sayıyor da; Türkiye'nin somut koşullarından kaynaklanan ve tüm demokrasi güçleri için hayati bir önem taşıyan cephe ve eylem birliğini ilkesel bulmuyor. Nedendir acaba?

İkinci kez, Behice Boran, kendi deyimiyle, işçi sınıfının politik hareketinin birliğinin sağlanması ve tekleşmesi sorununu; cephe ve eylem birliğinden koparıyor ve birincisini ikincisinin önüne koyuyor. Tüm bunlar ne anlama geliyor?

Tüm bunlar, ülkenin somut koşullarını, tekelci sermayenin ve emperyalist odakların dayatmaları, kapının eşiğine gelen faşizm tehlikesi karşısında, tüm demokrasi güçlerinin cephe ve eylem birliğinin güncel ve ivedi oluşunu görmemek, görememek anlamına geliyor. Tüm bunlar, eşşeği yokuşa sürmek, atın önüne arabayı koşmak anlamına geliyor...

Sen, ben öncüyüm, ben işçi sınıfının bilimsel sosyalist

(Devamı 7. Sayfada)

FORUM

Orta öğretimimiz iflastadır

Bir zamanlar Fransız, bir zamanlar Amerikan ve şimdi de Alman eğitim-öğretim kurumlarının yoğun etkisi altında kalmış olan eğitimimizin geldiği durak gözönündedir. Ne arı, örümcek gibi çalışmak ne de kopyeci didinişler bizi kurtarabilir. Kurtarabilseydi, yarım yüzyıllık süre buna yeterdi. Böylesi insan harcama makinasına dönüşmüş bir ortaöğretim, halkının yarısını bile okur yazar edememiş bir ilköğretim anlayışıyla bu yolun sonuna varılamaz. O zaman, gelin fazla zaman yitirmeden, bilimin gösterdiği yola girelim.

Hasan KIYAFET

(ÖĞRETMEN)

İlköğretim sorununu çözememiş bir toplumda orta öğretimden söz açmak biraz lüks bile olsa, susunca insanın içi rahat etmiyor. Konunun dışında olanlar, biz öğretmenlerden daha rahat. «Göz görmeyince gönül katlanır» derler. Okul binalarının aldatıcı dış görünüşlerine kapılanlar da bazı gerçekleri farkedemezler. Oysa öğrenciye süslü binalarda, cilalı masalarda fazla bir şey veremez. Öğrenciyi, yöneticisiyle öğretmeniyle yetenekli bir kadro okutup eğitir...

Karl Marks, «Arı yaptığı petekle birçok mimarı utandırabilir. Ama peteği yapmadan önce, onun tasarısını kuramaz. Oysa en kötü mimar bile yapacağı işin biçimini önceden düşünebilir...» diyor.

Bu sözü açmaya bilmem gerek var mı? Bizi arıdan, örümcekten, kuştan ve her türlü insanlaşamamış yaratıktan ayıran bir özelliğimiz var. Düşüncemiz, yapacağımız işin önceden tasarısını kurabilmemizdir. «Canım öyle de olsa olur» mantığıyla yola çıkmak, rastgele, baştankara iş yapmak, insana özgü bir davranış değildir.

• YÖNETİCİ SORUNU

Önce yöneticiden işe başlamak gerekiyor. «Yöneticiliğin okulu yoktur», diye uyduruk bir söz vardır. Yöneticiliğin okulu olmaz olur mu? Yöneticiliğin okulu bal gibi vardır. Yönetici yetkin bir eğitimden geçmelidir. Çağdaş dünya görüşünün ışığı altında modern, kollektif pedogojiyi bir iyice kavramalıdır. Yönetmeliğin ve Tebliğler Dergisi'nin maddelerini ezberlemekle yöneticilik olmaz.

Sağlam bilgilerle donanmamış bir yöneticinin başarılı olması olanaksızdır. Kuracağı otorite zora dayanır. Kültüre, sevgiye dayanmayan otorite ise, bunun üzerine yazılmış yazı gibi eriyiverir. Okulun baş yöneticisi olan müdür, yönetebilmenin gerektirdiği yeteneklere sahip olmalıdır. Müdür, özellikle eğitimin biçimi, işleyişi ve yönü konusunda öğretmenlere yol gösterebilmelidir. Öğretmenin, öğrenciyle ilişkilerindeki psikolojik, sosyolojik ve pedagojik yeterliliğini iyi denetleyebilmelidir.

Oysa, bugün böylesi yöneticilerin çok az sayıda olduklarını görüyoruz. Öğretmenin ve öğrencinin kültürü, yöneticiyi yer yer aşmış durumdadır. Köhnemiş bir anlayışla seçilen yöneticilerin kime hizmet ettikleri pek anlaşılamamaktadır. Yeteneğe göre değil de, politik amaçlara göre yönetici aranıp bulunmaktadır...

• ÖĞRETMEN SORUNU

Öğretmen yetiştiren kurumlar MC döneminde laçka edilmiş, öğretmen yetiştirme konusu iyice hafife alınmıştır. «Hiç birşey olamadınsa öğretmen ol» sözü, kural haline getirilmiştir. Öğretmenin ve insanımızın kötülüğünden değil de düzenin özünden gelen bozukluk, ortaöğretim için yetiştirilen öğretmenleri bir kangren gibi sarmıştır. Anarşinin de pompaladığı yozlaşma, genelde yönünü eğitim kurumlarına çevirmiştir. Okula devam etmeden diploma alabilme alışkanlığı CHP dönemini de etkilemiş, üç yıllık eğitim üç aya indirilerek işin üstesinden gelinmek istenmiştir.

İlköğretimdeki öğretmen arkadaşlar, ortaokuldan sonra bile olsa üç yıllık bir meslek eğitiminden geçiyorlardı. Gel gör ki, lise ve ortaokullarda öğretmenlik yapacak arkadaşlar bundan da yoksun. «Matematik bilen matematik öğretmeni, fizik bilen fizik öğretmeni olur», yanlış kanısıyla işe girişiliyor. İşin kötüsü, bu arkadaşlar temelde ne matematik ne de fizik biliyorlar!..

Milli Eğitim Bakanlığımız, «Öğretmen açığımız yoktur» diye eğitim enstitülerini, öğretmen okullarını kapatıyor. Doğrusu bu mantığı kavramak kolay değil. MC döneminde, sanki okuma-yazma sorununu çözmüşüz gibi 25 bininci öğretmenimizi Almanya'ya yollarken Yeşilköy'de tören yapılmıştı. Halkımızın yüzde ellisi okur yazar değilken öğretmen okulu kapatmamız şu anlama gelse gerek: «Bizim kara cehaleti giderecek adama gereksinimimiz yok. Çünkü, cahilimiz yok.» Yeni yeni imamhatip okullarının açılması da, olsa olsa şu anlama gelir: «Bizim dinsizliği giderecek insana gereksinimimiz çok, çünkü dinsizimiz çok...»

Ortaöğretimin laçkalığı özel dersaneleri güçlendiriyor.

Ortaöğretimin çıkmazı, özel dersanelerin ekmeğine yağ sürmektedir. Umudunu bir oraya bir buraya, milli piyangolara bağlayan halk, bu kez de dersanelere bağlamıştır. Oysa üniversitelere başvuran yavrularımızdan ancak yüzde on'u sonuç alabiliyor. Geriye kalanların ne olduğunu ne arayan ne de soran var...

Ünlü sosyalist eğitimci Kalinin: «Öğretmen bir yandan verir, bir yandan sünger gibi emer. Halktan, hayattan ve bilimden en iyiyi alır ve bu en iyiyi yeniden çocuklara verir» derken, bir gerçeği vurguluyor.

Öğretmenin durmadan dinlenmeden yetişmesi, yetiştirilmesi gerekir. Eğer öğretmen okuldan çıktığı gibi kalırsa, o öğretmenden hayır gelmez. Sosyalist ülkelerde her dört yılda bir öğretmenin mutlaka bir yenileşme kursundan geçmesi gerekiyor. Öğretmen, sürekli öğreten, kendinden veren bir kişi olduğuna göre, bir yandan da birşeyler almak zorundadır. Veren kişi almazsa, bir gün mutlaka bitecektir.

«Halkın öğretmeni olmadan öğrencisi olmak gerekiyor.»

«Faşizm ile sosyalizm arasında ne fark var» derlerse, kanımca en kestirme yanıt şu olur: Faşizm kitap düşmanıdır, sosyalizm ise kitap dostudur. Doğal olarak bu savımız, ahlâkın sınıflılığı görüşüne dayanmaktadır. Bir burjuva ahlakıyla proleter ahlakı aynı olur mu? Sonra bir feodal ahlakla, bir aristokrat ahlak bir olur mu hiç?

1945'de Alman faşizminin ilk saldırdığı yerler genelevler değildi. Kitabevleri, kitaplıklardı. Milyonlarca kitap özel fırınlarda yakıldı. Bırakalım o günü, bugün bile Batı Almanya'da kitaplıklara pek az rastlanıyor. Birahane ve kerhane ararsanız, sayısına bereket. Alman yurttaşı pek kitap mitap okumaz. Yer içer keyfine bakar.

Türkiye'nin ortaöğretiminden çıkarak nerelere gittik. Ama temelde konumuzdan uzaklaşmadık. Çünkü, ilk bakışta göz kamaştıran görünümüne karşın Almanya, aslında çürümüşlüğün bir simgesidir. Çünkü son yıllarda milli savunmaya harcadıkları para, milli eğitimlerinin yarısına bile denk değil. Oysa, kapı komşuları ve soydaşları Demokratik Almanya'da durum tam tersidir...

Çamlıca Kız Lisesi'nde dört yıl süreyle kapalı tutulan yer ne kantin, ne de pinpon odasıdır. Yalnız ve yalnız kitaplıktır. Bu küçük bir örnek. 12 Mart'ta, Selimiye'de kitapların yakıldığı özel fırını da gözlerimizle gördük...

• SAVURGANLIK

Başka bir konuda olsa, devleti zarara sokmaktan tutun da, vatana ihanete kadar varan gerekçelerle adamı idama bile götürebilirler. Ama öğrenciyi sınıfta bırakırsanız, kimse sesini çıkarmaz. Dahası, o öğretmeni başarılı sayan yöneticiler, denetçiler çıkar. Oysa, sınıfta kalan bir öğrencinin bu yoksul ülkeye neye maloldüğunu hiç hesap ettik mi? Bir öğrencinin aynı sırada bir yıl fazla oturmasının ceremesini hiç çektik mi?

İlköğretimde sınıf geçip kalma konusundaki tutum, ortaöğretimden çok çok iyidir. Genellikle öğrenci bırakılmaz, bırakılırsa denetçiler öğretmene hesabını sorar.

Bugün tüm gelişmiş ülkeler, sınıfta kalma sorununu çözmüştür. Sınıfta kalma sorununu çözmüştür dememiz, bedavacılığı getirmiştir anlamına hiç gelmez. Ne var ki, bir yıl bir sınıfta oturtup d[illegible] üzerinden beş aldırtamadı[illegible]ğrencinin durumunu biraz o[illegible] açıklıyor. Hem diploma veriyo[illegible]em iş veriyor öğrenciye. Ama [illegible]oması pekiyi dereceli olmuyor[illegible], orta dereceli oluyor. Öğrenciy[illegible] yetenekli olduğu dalda diplomas[illegible] veriyor... Üretebilecek insanı, [illegible]sen işe yaramazsın» damgası[illegible] vurup üretimden uzaklaştırmıyor.

• POLİTEKNİK EĞİTİM

Politeknik eğitim, bir bakıma okul ile üretim arasında diyalektik bir bağ kurmaktır. Daha doğrusu, zaten varolan bağı sağlamlaştırıp yaşama geçirmektir. Kuru kuru bilgi hamallığına son vermektir. Üretim için geçerli olan bilgi ve becerileri verirken genel kültürü gözardı etmemektir. Yaparak, yaşayarak ve bilimin tüm yeni verilerini eğitim-öğretim potasında eriterek öğretmektir.

Ayrıca politeknik eğitim, sınav ve değerlendirmeye de bugünkü yoz eğitim anlayışıyla bakmaz. Sınav sorunu orada, bir ayıklama aracı değil, bilgi ölçme aracıdır. Peşinden yaptığı ölçümde gördüğü noksanları tamamlamayı, bilinci artırmayı amaçlar...

Yoksa, sınavlarda bulduğu noksanları, öğrencinin canına okumak anlamında kullanmayı hiç düşünmez.

• SONUÇ

Ortaöğretimimiz herşeyiyle bir yalnızlığın, bir çıkmazın içine itilmiştir. Bölgelerarası öğretmen, okul dengesizliği büyüktür. Kimi yerlerde bir müdür bir mühürle eğitim yapılmaktadır. Öğrencilerin tek branş öğretmenleri yoktur. Bunun yanında, büyük kentlerde ve gözde semtlerde haftada on saat çalışıp maaş alan öğretmenler vardır... Üstüste yığılmış, aranan dal öğretmenleri vardır.

Ortaöğretimde okutulan konularda birliktelik yoktur. Sağlıklı bir rehber denetim, yönetici yetişmişliği olmadığı için, «herkes aklına eseni yapıyor» denecek kadar, konu başıboşluğu görülmektedir. Örneğin: A lisesinde ikinci sınıflar fizikten daha kitabın başındalar, B lisesinde ortasında ve C lisesinde çoktan sonuna gelmişlerdir. Hele yabancı dillerin, hiç mi hiç ölçüsü ayarı yoktur. Bu durum kuşkusuz, üniversite sınavlarına yansımaktadır. Çünkü üniversite giriş sınavları, o dersin öğrenciye tümüyle okutulduğu varsayımına göre hazırlanmaktadır... Unutulmuş bölgelerden gelen öğrenciler kadar, konu-kitap birlikteliği sağlanamayan okul öğrencileri de bu durumdan zarar görmektedirler...

Bir zamanlar Fransız, bir zamanlar Amerikan ve şimdi de Alman eğitim-öğretim kurumlarının yoğun etkisi altında kalmış olan eğitimimizin geldiği durak göz önündedir. Ne arı, örümcek gibi çalışmak, ne de kopyeci didinişler bizi kurtarabilir. Kurtarabilseydi, yarım yüzyıllık süre buna yeterdi. Böylesi insan harcama makinasına dönüşmüş bir ortaöğretim, halkının yarısını bile okur yazar edememiş bir ilköğretim anlayışıyla bu yolun sonuna varılamaz. O zaman, gelin fazla zaman yitirmeden, bilimin gösterdiği yola girelim.

yorum

OYA BAYDAR

Bugün bana yarın sana

SUSKUNLUK üzerine çok yazdık bu sütunlarda. Suskunluğun kimi zaman suç ortaklığı olduğunu çok tekrarladık. Ve o ünlü hikâyeyi birkaç kez aktardık. Hani şu faşizm geldiğinde «ne komünistim, ne sosyalist, nasıl olsa bana dokunmaz» diyen, kendi küçük evine çekilip pancurlarını sıkısıkıya kapayan adam hikâyesini.. Komşuları birer birer götürülürken susan, sıra kendisine geldiğinde, bağırıp imdat isteyen, ama çevrede kimseler sağ kalmadığından sesini kimselere duyuramayan küçük adamın hikâyesini...

TÜRKİYE'DE son bir haftada olup bitenlere bir göz atalım. Antidemokratik baskıların nerelere vardığını bir görelim. TÖB-DER'in tüm yöneticilerinin ve çoğu şube temsilcilerinin tutuklanmalarını, gazetemizin Genel Yayın Müdürünün, artık Anayasaya aykırılığı sivil ve askeri mahkemelerce de kabul edilmiş 142. maddeden, henüz sorguya bile çıkarılmadan tutuklu oluşunu, demokratik dernekleri birbiri ardına kapatılışını bir hatırlayalım. «Nereye doğru gidildiğini görmemek olanaklı mı» diye soralım kendi kendimize ve çevremize. Ve bir de, tüm bu olaylar karşısında, kimi etkin demokratik kişilerin, ilerici, yazar çizerlerin, örgütlerin, çevrelerin suskunluğunu değerlendirmeye çalışalım. Bu suskunluk, sadece hukuksal baskılardan çekinmekle açıklanamaz. Kimseden Don Kişotluk beklemiyoruz. Ama demokrasinin D'si var oldukça veya varolduğu iddia edildikçe, her antidemokratik baskıya karşı durmanın biçimi, yolu, yordamı vardır. Demokrasi savaşımının olanakları, yol ve yordamları tükenmez.

NEREDEYSE bir yıl oluyor, Politika'nın yazışleri müdürlerinden Ali İhsan Özgür faşist hainler tarafından işkenceyle öldürüleli. Ali İhsan öldürüldüğünde basın kuruluşlarının, en demokratik ve en ilerici kalemlerin suskunluğu dikkat çekici ölçülerdeydi. Demokrasi adına, utanç verici, isyan ettirici bir suskunluktu bu. O günlerde, Politika'da çalışan arkadaşlardan biri, adlı ünlü bir basın mensubuna, basın kuruluşlarının suskunluğunun nedenini sorduğunda aldığı cevap şu olmuştu: «İyi ama kardeşim, o çocuk gazeteci değil militandı. Su testisi su yolunda kırılır.» Ali İhsan'ın öldürülmesinin üzerinden ancak birkaç ay geçmişti ki Abdi İpekçi öldürüldü. İpekçi, adlı ünlü basın mensubunun anladığı anlamda bir militan değildi. Su testisi değildi su yolunda kırılacak. Ama faşist kurşunlar onu da buldu. Çünkü faşizm komünist, sosyalist, ilerici, sosyal demokrat ayrımını yapmaz. Ama ne yazık ki kimi ilericisi, demokratı, sosyal demokratı çok geç anlar bu gerçeği.

POLİTİKA Genel Yayın Müdürü ve yazarı Aydın Engin tutuklandı, TÖB-DER yöneticileri tutuklandı, benzeri uygulamalar sürüyor. Nerede basın örgütlerimiz? Neredeler anlı şanlı kalemler, neredeler onların kıllarına dokunulsa, Politika gazetesinin, tutarlı demokrasi savunuculuğu gereği sahip çıkmakta bir an tereddüt etmeyeceği ve bugüne kadar ne bahasına olursa olsun tereddüt etmemiş olduğu ilericiler, demokratlar? «Faşizm ayrım yapmaz» gerçeğini kavramadılar mı hâlâ? Demokrasi düşmanlığının «bugün bana ise yarın sana» uzanacağının bilincine varamadılar mı?

KİŞİSEL bir dava değildir bu. Savunulacak olan, tek bir yumruk gibi arka çıkılacak olan, kişiler değil demokrasidir; demokrasinin geleceğidir. Son günlerde en tutarlı demokratların, en tutarlı demokrasi savunucularının kimler olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır. Susanlar istedikleri kadar sussunlar, istedikleri kadar kavramasınlar demokrasi savaşımının şaşmaz gereklerini. İşçi sınıfı, fabrika fabrika, işyeri işyeri, sendika sendika sahip çıkıyor demokrasiye. Son günlerin antidemokratik tırmanışı karşısında en yiğit ve tutarlı ses ondan yükseliyor. İşte gerçek umut burada. İşte demokratım diyen her kişinin, her kuruluşun, her çizginin olması gereken örnek ve demokrasi dersi burada. İşte öncü, demokrasi savaşımında da kendini gösteriyor.

Okurlardan Politika'ya

Lice'nin Comelaş Köyü'nde "suçlu,, aranıyor

Faşist MHP, kurulduğundan beri Lice'de örgütlenemedi, örgütlenemeyecek de. Lice'de demokrasi güçleri bu faşist partiye geçit vermezler. Lice köylüleri, MHP'yi ve onun faşist gestapo ajanı liderini iyi tanır. 1975 haziranında Diyarbakır surları önünde Türkeş'e verilen yığınsal cevapla Lice köylüleri de onurlu yerlerini almışlardı.

MHP Lice'de örgütlenemez dedik ama, bu ilçede sadece tabelasını asabilmek için milyonlarca lirayı döker. Özellikle 1. ve 2. MC. dönemlerinde elindeki bakanlıkların olanaklarından yararlanıp örgütlenmek istemiş, başaramamış, aşiretler arasındaki çelişkilerden yararlanıp bazılarını yanına almak istemiş o da tutmamış, bazı gerici kişileri parayla kandırarak harekete geçirmek istemiş, ama bütün bu rezilce çabaları demokrasi güçlerinin etten kemikten örülü duvarına çarpıp parçalanmıştır. Bütün bunlara rağmen MHP Lice'den vazgeçmemiştir, kirli elini Lice'den çekmemiştir.

MHP Genel Merkezi, Diyarbakır il yöneticileri, 15-20 yıl önce Lice'yi terketmiş şeyh ve zenginlerden seçmeye özen gösterir. Belediye ve İl Genel Meclisi seçimlerine katılacak adaylarını da, yine Lice'yi terketmiş «Liceli»lerden seçmeye dikkat eder.

1975 yılından beri MHP Diyarbakır İl başkanlığını, Lice'nin COMELAŞ köyünden Şeyh Ahmet Paktane yapmaktadır. Bu adam, köyünü yıllar önce terk etmiş, İskenderun yöresinde uzun yıllar yerelli dünyasının etkili kişileriyle ortaklık yaparak MHP Diyarbakır İl Başkanlığı'na terfi etmiştir. Bu adam, MC iktidarı döneminde Gümrük ve Tekel Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı'nın MHP'de olmasını fırsat bilip Lice'ye dalmak istedi. «MHP ilçe örgütünü açın, size 600 işçilik bir tütün işletmesi kuralım, köylerde sağlık ocaklarını açalım. Yeter ki, MHP örgütünü kurun» diye yaygın bir propagandaya girişti. MHP olmadığı için AP ya da MSP'de görünen bazı gerici aşiret büyükleri de, «Tütün işletmesi için geçici bir MHP tabelasını asalım, sonra yine indiririz» diyerek kendilerini açığa vuruyorlardı. Bütün bunlar sökmedi MHP kurulamadı, 1975 ve 1977 seçimlerinde MHP, COMELAŞ şeyhi Ahmet Paktane'nin liste başı olmasına rağmen Lice'de sıfır oy aldı.

MHP'nin 1975 kısmi Senato seçimleriyle 1977, genel seçimlerinde Lice'den hiç oy alamaması, elbet «Liceli» Şeyh Ahmed'i kızdırmıştır. Ama Şeyh Ahmed'i asıl kızdıran, onu küplere bindiren, kudurtan, kendisinin aday olmasına rağmen «kendi köyünden de sıfır oy alması oldu.

Comelaş köylüleri, bütün baskılara rağmen MHP'ye oy vermedi, kendilerini satmak isteyen Şeyh Ahmed'e satılamayacağını oylarıyla gösterdi. İşte Comelaş köylüleri o tarihten beri çeşitli baskılarla karşı karşıya kalmıştır. Şeyh Ahmed'in ihbarları dikkate alınarak sık sık o köyde «silah, kanun kaçağı bölücü» aramaları yapılır. Aramalar sırasında köylüler, köy meydanlarında sıra dayağından geçirilir, «yat-kalk», talimlerine tabi tutulur.

20 Eylül Perşembe gecesi 200'e yakın komando askeri Comelaş'ın etrafını sardı. MHP İl Başkanı, «köyde silah ve kanun kaçakları vardır» ihbarında bulunarak sıkıyönetim çevrelerini harekete geçirdi. Bu seferki baskında işin ilginç yanı, askeri komandolara Şeyh Ahmed'in yeğeni Zeki Paktane'nin, sivil olmasına rağmen asker elbisesiyle kılavuzluk yapmasıydı. Zeki Paktane'nin gösterdiği bütün evler didik didik arandığı halde «suç unsuru» herhangi bir şey bulunamayınca, komando birliği komutanı köylüleri köy meydanında toplayıp çoğunu komalık edinceye kadar dövdü. Bu ilk parti dayakta Köy Muhtarı Hüseyin Peker, İzzet Peker, Hasan Tektaş, Talat Tektaş ve Mehmet Doğtan isimli köylüler yararlandılar.

Köyün başka bir yerinde, yapılan aramada bir şey bulamayan komandolar, ev sahibi Kutbettin Peker'i dövmeye başladılar. Kocasının dövülmesine dayanamayıp komandolara müdahale etmek isteyen Kutbettin Peker'in eşi N.P. komandolar tarafından feci şekilde dayak yedi. Hamile olan N.P, yediği darbeler sonucunda çocuğunu düşürmüş ve hastaneye kaldırılmıştır.

20 eylülde Comelaş'a baskın yapan komandolara engel olabilecek hiç bir güç yoktu. Her şey onlar için serbest ve «yasal»dı. O gün o kadar ileri gittiler ki, bütün köyü aramaları, kadınları, gençleri, yaşlıları dayaktan, işkenceden geçirmeleri yetmiyormuş gibi sabaha karşı köy çeşmesine abdest almaya gelen yaşlılara da «kanun kaçağı» diye işkence ettiler. Abdullah Dalan ve Hasan Korkut işkenceden en çok nasibini alan köylüler oldu.

Bütün bu baskı ve işkenceleri protesto ediyoruz.

LİCELİ İLERİCİLER

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Demirel'in kurduğu yeni hükümetin yerinde bir nitelemesi. 2) Mavi renkli bir alümin. — Fakat. 3) Lira'nın simgesi — Bağışlama — Dünyanın uydusu. 4) Tersi, bir cins kuş — Diğer. 5) Tesadüfen karşılaşmak. 6) İş ve güç birliği yaparak. 7) Komutanlara yardımcı olmak üzere yetişmiş subay — Kulp. 8) Vazgeçilmez besin maddesi — Eski Mısır'da bir tanrı. 9) Tersi, sıvı ve şekerli ilaç. 10) İktidar, kudret — Yırtıcı bir kuş.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Türkiye toprakları üzerindeki birçok yerde, Amerikalılardan başka kimsenin giremediği askeri merkezler — Eskiden para koruncağı. 2) Alelacele. 3) Sıkıntı önlemi — Tersi, stronsiyum'un simgesi — Tersi, İngilizce yazışmalarda bay. 4) Vasıflandırmak. 5) Krom'un simgesi — Aptal, bön. 6) Bir çeşit küçük zurna — Platin'in simgesi. 7) Eklem (eski dil) — Tersi, bir Doğu ilimiz. 8) Santimetrenin simgesi — Tersi, ülkemizdeki kâğıt dağıtımı ve üretimiyle görevli KİT — Kimyada radyum. 9) Mavi (eski dil) — Tersi, iki-üç telli tambura. 10) Abdi İpekçi'nin katil sanığı Mehmet Ali Ağca'nın geçen gün Morg'da jandarmaya çektiği silahın kullanıldığı katliam.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) TÖB-DER — Se. 2) Atraksiyon. 3) Ant — Pakt. 4) Taksimetre. 5) raK — Ar. 6) Sima — Ate. 7) elesE — Es. 8) akfaK — Rosa. 9) klalI — İka. 10) İlikleme.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Tartışmak. 2) Öt — kif. 3) Brakisefal. 4) Dans — İlahi. 5) Ektirmek. 6) rS — Maaş — İl. 7) İpek — Erke. 8) Yat — oaM. 9) Sokrates. 10) Enteresan.

Yunanistan işçi-memur platformu Kasım sonunda genel greve gidiyor

● Yunanistan'ın yeni beş yıllık planı, Ortak Pazar'ın dayatmasıyla işsizliği artıracak

Dış Haberler Servisi — Yunanistan'da hükümetin büyük bir gecikmeden sonra, geçen hafta açıkladığı (1978-1982) beş yıllık ekonomik ve toplumsal kalkınma planında, ücretlerin dondurulması, taban fiyatlarının düşük tutulması ve Ortak Pazar anlaşmalarına uygun olarak işsizliği artıracak tedbirlerin öngörülmesi, emekçi kitlelerce büyük bir tepkiyle karşılandı.

Başta Yunanistan Komünist Partisi olmak üzere emekçi düşmanı planı şiddetle eleştirirken, eylem birliğinde bulunan Savaşımcı Demokratik İşçi-Memur Örgütleri Birliği (SADEO), hükümeti protesto amacıyla, Kasım ayının son günleri için 24 saatlik genel grev kararı aldı. Bu arada birliğin ülke çapında örgütlediği birçok toplantıda, Kalkınma Planı'nın tekelci ve ulusal bağımsızlığı zedeleyici niteliği açıkça ortaya koyuldu.

Fransa'nın Belfort kentinde sendikalar eylem birligi yaptı

Dış Haberler Servisi — Fransa'da, Belfort kentine giden bütün yollar sendikacılar ve işçiler tarafından tutularak trafiğe kapatıldı.

Kentte bulunan bir elektrik aksamı fabrikasında işçilerle işveren arasında meydana gelen uyuşmazlığın sonuç vermemesi üzerine işçiler ve sendikacılar, «sorunla ilgili halkı aydınlatmak» amacıyla yolları kestiler.

Belfort kentine giden yolları kapatan işçilerin Genel İşçi Konfederasyonu (CGT), sosyalist eğilimli Demokratik İşçi Konfederasyonu ve Ulusal Eğitim Konfederasyonuna bağlı olduğu, sendikacıların ise bu sendikaların yerel yöneticileri olduğu bildirildi.

Nikaragua, Bulgaristan'la diplomatik ilişki kurdu

Managua, (A.A.) — Her iki ülkenin kuruluşlarından bu yana Nikargaua ve Bulgaristan arasında ilk kez diplomatik ilişki kurulmuştur. İki ülke arasındaki resmi yakınlığı öngören belgeler Managua'da imzalandı

NABLUS'DA YAPILAN MİTİNGE İKİ YÜZ BİN KİŞİ KATILDI

Dış Haberler Servisi — İsrail işgali altında Nablus Belediye Başkanı Bessam Elşekka'nın sınır dışı edilmek üzere tutuklanması olayını protesto eylemleri sürerken Nablus'da iki yüzbini aşkın Filistinlinin katıldığı bir protesto mitingi yapıldı. İşgal altındaki Filistin Ulusal Cephesi'nin çağrısı üzerine yapılan ve Elşekka'nın tutuklanmasını protesto etmek amacıyla istifa eden 29 Filistinli Belediye Başkanının katıldığı mitingde, Elşekka'nın serbest bırakılması ve görevine iade edilmesi istendi. Mitinge katılanlar, Filistin halkının tek ve yasal temsilcisinin FKÖ olduğunu haykırdılar.

Mitingle ilgili gelen son haberler, İsrail hükümetinin kent çevresinde sıkı güvenlik önlemleri aldığı ve kentte havanın çok gergin olduğunu belirtiyor.

Bu arada Batı Şeria'da ilan edilen genel grevin tüm kentlerde başarıyla sürdüğü bildiriliyor.

Sovyetler Birliği-FKÖ, ortak bildirisi yayınlandı

"SSCB-FKÖ işbirligi Ortadogu sorunu çözümlenmesinde belirleyici rol oynar„

● FKO Lideri Arafat, SBKP, Sovyet hükümeti ve Sovyetler Birliği halkına teşekkür etti

Dış Haberler Servisi — FKÖ lideri Yaser Arafat ve beraberindeki delegasyonun Moskova gezisi sonunda yayınlanan ortak bildiride SSCB - FKÖ işbirliğinin Ortadoğu sorunu çözümünde belirleyici rol oynadığı vurgulandı. Ortak bildiride özetle şöyle denildi:

«Camp David komploları, özünde Arap ve Afrika'daki ulusal kurtuluş hareketlerini durdurmayı amaçlamaktadır. Bu nedenle Arap ülkelerindeki emperyalizme ve siyonizme karşı tüm ulusal güçlerin birliği bu aşamada büyük önem taşımaktadır. Sovyetler Birliği, FKÖ'nün bu yoldaki savaşımını selamlamaktadır.

Buna karşın FKÖ lideri Arafat, Filistin halkı adına, Filistin halkının savaşımına gösterdikleri gerçek ve samimi dayanışmadan dolayı, SBKP, Sovyet Hükümeti ve Sovyet halkına ve tüm sosyalist ülkelere teşekkür etti. FKÖ tüm yollarla Sovyetler Birliği ile olan dostluğunu pekiştirmeyi sürdüreceğini yineledi ve Ortadoğu çözümünde temel etkinin Sovyetler Birliği'nin rolü olduğuna inandığını belirtti.

Her iki taraf İsrail'in Filistin toprakları dahil olmak üzere, 1967'de işgal ettiği tüm topraklardan çekilmesi ve aralarında Filistin halkının kendi geleceğini belirleme, kendi bağımsız devletini kurma ve BM kararlarına uygun olarak tüm Filistinlilerin kendi ülkelerine dönme hakkı dahil tüm ulusal yasal haklarının sağlanması gerektiğini vurgulamaktadır».

Bu arada FKÖ lideri Arafat Sovyet Tass ajansına verdiği demeçte Sovyet ve Filistin halkları arasındaki dayanışmadan ve Sovyetler Birliğinin FKÖ'yü desteklemesinden büyük mutluluk ve onur duyduklarını söyledi.

Sosyalist ülkelerin Kamboçya'ya yardımı 280 bin tona ulaştı

Dış Haberler Servisi — Başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkelerin Kamboçya Halk Cumhuriyeti'ne yaptıkları ilaç ve besin yardımı 281 bin 500 tona ulaştı. Yardım ulaşımının sürdüğü bildiriliyor.

Öte yandan Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, Kamboçya konusundaki görüşmelerini tamamladı. Görüşmeler sonunda, Batılı ülkeler ve ASEAN ülkelerinin verdiği bir önerge ile «Kamboçya'daki Vietnam birliklerinin geri çekilmesi» istendi. Kamboçya Devrim Konseyi, Vietnam birliklerinin iki ülke arasındaki dostluk ve işbirliği antlaşmaları uyarınca ülkede bulunduklarını açıklayarak Kamboçya'nın içişlerine karışılmaması için uyarıda bulundu.

Bu arada Kamboçya içindeki bütün üslerini yitiren Pol Pot artıkları, devrimci birliklerin önünde kaçışmaya devam ediyor. Dağılan karşı devrimciler bir yandan güneye doğru kaçarken bir bölümünün tekrar Tayland'a geçtiği bildiriliyor.

Bolivya'da karşı darbe söylentisi üzerine subaylar arasında tutuklamalar yapıldı

Dış Haberler Servisi — Bir darbe ile yönetimi ele geçiren Albay Natusch'un, yayılan karşı darbe söylentileri üzerine yüksek düzeydeki subaylar arasında tutuklamalar yaptırdığı bildiriliyor.

Bu arada, ordu liderlerinin çağrısı üzerine ülkedeki bunalımın sona erdirilmesi amacıyla görüşmelere başlayan Bolivya Kongresi, İşçi Sendikaları ve ordu liderleri arasındaki görüşmelerin de çıkmaza girdiği haber verildi. Kongre ve işçi sendikaları Natusch'un koltuğu terketmesini ve yeni devlet başkanının seçimi için olanak tanınmasını istiyorlar.

Bilindiği gibi, işçi sendikaları herhangi bir görüşmeyi kabul etmiyordu, ancak daha sonra bazı ordu liderleri nin ödünler vaadetmesiyle görüşmelere oturmuşlardı.

Öte yandan, Bolivya İnsan Hakları Komisyonu da darbe sırasında ve daha sonraki günlerde ülkede 1107 kişinin öldüğünü, 201 kişinin yaralandığını ve 111 kişinin de kaybolduğunu açıkladı.

DIŞ POLİTİKA

HÜSEYİN BAŞ

İran'da ne oluyor?

Tahran'daki ABD Büyükelçiliğinin öğrenciler tarafından işgal edilmesi ve yüze yakın kişinin rehin alınması olayı, İmam Humeyni'nin, öğrencilerin devrik Şah'ın iadesi yönündeki isteklerine katılmasıyla daha da ciddi boyutlara ulaşmış, sonuçlarının şimdiden kestirilmesi olanaksız uluslararası bir bunalıma dönüşmesine yol açmıştır.

Son gelen haberlere göre İran ve ABD, petrol alışverişini karşılıklı olarak durdurmuşlar, İran Devrim yönetimi hava sahasını ABD uçaklarına kapamıştır. Olayla ilgili bir başka önemli gelişme de İran Devrim Konseyinin, öğrencilerin karşı koymasına rağmen, Şah'ın İran'a iadesi isteminden vazgeçtiğini, olayın çözüme ulaştırılması için, ABD'nin devrik Şah'ı «suçlu» ilan etmesi ve uluslararası bir mahkemede yargılanmasını sağlamasının yeterli sayılabileceğini açıklamasıdır.

Öte yandan İran olaylarının ABD Başkanlık seçimleri kampanyasının önemli bir ögesi durumuna geldiği de gözden kaçmamaktadır. Amerika'da İran'a karşı düzenlenen gösteriler giderek yoğunlaşmakta, yaygınlaşmaktadır. Özellikle sağcı çevreler, Carter yönetimini İran'a karşı sert önlemler almaya zorlamaktadır. Batı Avrupa'nın kapitalist ülkelerinde de aynı eğilimi gözlemek mümkündür.

Başkan Carter'ın, İran'ın, devrik despot'un iadesi yerine, ABD tarafından suçlu ilan edilerek uluslararası bir mahkemede yargılanmasını sağlamasıyla ilgili «yeni önerisini», önerinin eskisine oranla daha esnek olmasına rağmen, iki ülke arasındaki bunalımın bugün ulaştığı ölçüler göz önüne alındığında, benimsemesi uzak bir olasılık olarak görünmektedir. Başkanlık seçimleri arifesinde Carter'ın, dolaylı da olsa Humeyni'nin isteklerine «boyun eğme» anlamına gelebilecek böylesi bir çözüme yanaşmayacağı, tam tersine, olayı prestijini artıracak biçimde çözüme ulaştırmaya çalışacağı anlaşılmaktadır.

Uluslararası sorunların çözümünde Elçilik işgali ve elçilik görevlilerinin rehin alınmaları, kuşkusuz, çıkar bir yol değildir. Üstelik bu tür girişimler İran'ın da altında imzası bulunan Viyana konvansiyonuna bütünüyle aykırıdır. Diplomatik ve konsüler dokunulmazlıkları belirleyen Viyana konvansiyonun hükümlerine göre, her ülke, ülkesine kabul ettiği diplomatik kişilerin güvenliğinden sorumludur. Bu kişiler ancak, Le Monde Gazetesi'nin 10 Kasım 1979 tarihli başyazısında da hatırlatıldığı gibi, ülkeler arasında diplomatik ilişkilerin kesilmesi ya da «persona non gratae» (istenmeyen adam) ilan edildiklerinde sınır dışı edilebilmektedirler.

Bununla birlikte Tahran olayını salt diplomatik ve konsüler yükümlülüklerin ihlaline yönelik basit bir olay olarak görmemek gerekmektedir.

Gerçekten de Carter yönetiminin, devrik despotu, hastalık nedeniyle de olsa, yeniden ABD'ye kabul etmesi, bir hesap hatası olarak görülemez. Carter yönetimi devrik Şah'a yeniden kucak açarken, İran'ın muhtemel tepkilerini pekâlâ hesaba katmıştır. Bu durumda zihinlere takılan önemli sorular vardır. ABD bu güç gösterisine ne amaçla girişmiştir? İran'ın haklı olarak göstereceği tepkilerden ne gibi siyasal, belki de askersel çıkarlar sağlamayı amaçlamaktadır? Daha açık bir deyişle ABD bu provokasyona, İran'a yöneltmeyi planladığı politik ve askersel saldırıyı ABD ve dünya kamuoyunda geçerli kılmak için mi girişmiştir? Yanıtlanması gereken asıl sorular bunlardır.

Diğer taraftan Carter yönetiminin devrik despotu yeniden ABD ye kabul etmesiyle ilgili provokasyona İran'da Kürt sorununun çözüm yolunda olması ve Devrim yönetiminin, özellikle Bazergan hükümetinin istifasından sonra, ülkede büyük çapta ve köklü bir dizi sosyal reforma giriştiği bir sırada başvurmasını, bir rastlantı olarak görmemek gerekmektedir.

ABD yi asıl korkutan ve provokasyona iten neden, İran Devriminin halkla bütünleşmesini sağlayacak, ülkenin belki de tüm bölgenin kapitalizmin ve emperyalizmin yörüngesinden bir daha geri dönmemek üzere çıkmasına yol açacak köklü sosyal reformlara girişmesidir. Olay bu açıdan bakıldığında, son derecede önemlidir ve salt bir elçilik işgali sınırlarını aşmaktadır.

İran Devrimi yönetimi, bu yüzden, ABD nin kışkırtmaları karşısında daha dikkatli hareket etmek zorundadır. ABD nin, ülkeyi kana boğan devrik despotun acımasız yönetimindeki sorumluluğu, Tahran olayı ile bir kez daha İran ve Dünya kamuoyunun gözleri önüne serilmiştir. Bununla yetinmeli ve olayın ABD nin yeni provokasyonlarına olanak sağlayabilecek boyutlara ulaşmasından kaçınmalıdır.

ABD emperyalizmine ve onun kanlı kuklası devrik despota verilecek en büyük ceza, İran Devriminin tüm müesseseleri ve gerekleriyle halk kitlelerine inmesi yerleşmesi ve ülkenin emperyalizmin ve kapitalizmin yörüngesinden çıkarak gerçek kurtuluşuna kavuşmasıdır.

Dünya turu

● FEDERAL Almanya Adalet Bakanı Hans-Jochen Vogel, 1978 yılında Batı Almanya'da yeni-Nazi eylemlerinin gözle görülür bir artış gösterdiğini, 1979 yılında da bu artışın sürdüğünü söyledi.

Gromiko, Federal Almanya'yı ziyaret edecek

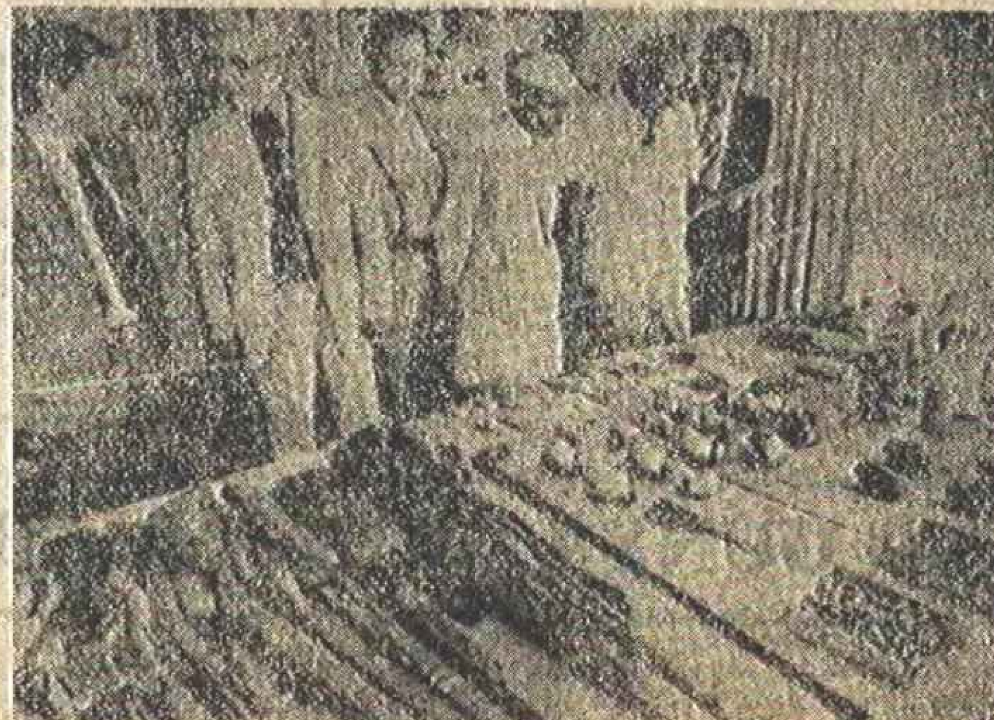
● Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Andrey Gromiko'nun önümüzdeki hafta Federal Almanya'ya yapacağı ziyarete Alman Hükümetinin büyük önem verdiği bildirildi.

Federal Alman Dışişleri Bakanlığınca yayınlanan bildiride, Gromiko'nun ziyaretinin iki ülke arasında detant'ın güçlendirilmesi ve ikili ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla başlatılan diyaloğun sürdürülmesini amaçladığı kaydedildi.

● HİNDİSTAN'da bir teknenin alabora olarak devrilmesi sonucu, çoğunluğu kadın olmak üzere 52 kişi boğularak öldü.

● JAPONYA gelecek yıl Irak'tan ithal edeceği ham petrolün varil başına fiyatını bugünden 28 dolar olarak saptadı.

● Geçen ay Kabil'de düzenlenen bir sergide, Afganistan Devrimi'nin iç ve dış düşmanlarının yıkıcı eylemlerinde kullandıkları silahlar ve yayınlar sergilendi.

● 3,5 milyon topraksız ve az topraklı köylü toprak sahibi oldu. Cahilliğe son verme kampanyası giderek genişliyor.

● Afganistan'da şimdi yeni bir örgüt kuruluyor. Bu örgüt işçilerin, köylülerin, memurların, ilerici aydınların, yurtsever esnaf ve zanaatkarların, din adamlarının ve ordu temsilcilerinin ortak örgütü olacak.

Afganistan Devrimi'yle Dayanışma Haftası

Afganistan toplumsal ilerleme yolunda hızla yürüyor

Afganistan'da giderek daha geniş kitleler, ancak Nisan Devrimi'nin açtığı yoldan yürüyerek özgür, mutlu bir geleceğe ulaşabileceklerini kavrıyorlar. Yurdun, ancak devrimin yolunda yürüyerek bağımsız kalabileceğini anlıyorlar. İşte bu nedenle, devrimi savunma komitelerinin safları giderek sıklaşıyor.

● DEVRİME SALDIRILAR ARTIYOR

Bu gelişme, içerdeki ve dışardaki halk düşmanlarını korkutuyor. Karşıdevrimciler Afganistan halkının bağımsızlık ve toplumsal ilerleme yolunda yürüme kararlılığını yıkmak, parçalamak için çırpınıyor. Son zamanlarda Afganistan halkına karşı saldırılar arttırıldı. Batı propagandası, özellikle Amerikan propagandası karşıdevrimcileri yüreklendirmeye yöneliyor. Demokratik yönetime karşı darbe girişimleri tezgahlıyor. Afganistan'ın resmi Bahtar ajansı bu saldırıların, emperyalist, «sol» maceracı ve uluslararası gericilik güçlerinin, diktatörlüğü, toprak ağalığını yıkan Afgan halkına karşı oluşturdukları cephenin bir sonucu olduğunu belirtti.

Afganistan Ordusu'nun ele geçirdiği kalıntılar, karşıdevrimci grupların ABD veya Çin damgalı silah sıkıntısı çekmediklerini gösteriyor. «Kızıl tehlike» ile savaş için kasalarını sonuna dek açan Mısır dahil, bazı ülkeler sayesinde para sıkıntısı da çekmiyorlar. Şimdi tüm hesaplar milyonlarca müslümanın dinsel duygularını sömürmeye yöneliktir.

● GERİCİLERİN «KALELERİ» DÜŞTÜ

CIA ve ondan geri kalmayan Pekin'li ajanlar bu yıkıcı planlarını bazı halk düşmanlarını kullanarak para ile, zaman zaman da şantaj ve baskı yoluyla gerçekleştirmeye çalışıyorlar. Uzak dağ köylerine çekilen karşıdevrimci gruplar öğretmenleri, devlet memurlarını öldürüyorlar; okulları ateşe veriyorlar; hastanelere, yiyecek yüklü kamyonlara saldırıyorlar; köprüleri, maden ocaklarını yıkıyorlar. Bu gruplar birçok yerde ve özellikle üstlendikleri Langman ve Paktia'da halkın ve devrimi koruma komitelerinin de yardımıyla dağıtıldı. Yalçın propagandaya kapılan binlerce kişi ise ilan edilen aftan sonra geri dönüyor.

● DEVRİMİN KAZANIMLARI

Bu zor koşullara karşın, Afganistan halkı, saptanan ulusal demokratik gelişme planlarını gerçekleştirmeye devam ediyor. Toprak reformunun ilk aşaması çoktan tamamlandı bile. 3,5 milyon topraksız ve az topraklı köylü toprak sahibi oldu. Cahilliğe son verme kampanyası giderek genişliyor. Afganistan'da ilk beşyıllık planın başarı ile sonuçlanması için önlemler alınıyor.

● DİNSEL İNANÇLARA SAYGI GÖSTERİLİYOR

Devrimci yönetim halkın dinsel duygularına saygılı olduğunu da gösterdi. Yeni camiler yapılıyor, eskiler tamir ediliyor. Tüm bölgelerin temsilcilerinden oluşan Cirga (dini meclis) geçtiğimiz ramazan ayında toplanarak halk düşmanlarının provokasyonlarını kınadı ve tüm müslümanları bunlara karşı koymaya çağırdı.

Şimdi, Afganistan Demokratik Halk Partisi Merkez Komitesi'nin kararı gereğince bugünkü komiteleri temelinde merkezi bir Ulusal Devrimi Savunma Örgütü'nün kuruluşu yürütülüyor. Bu örgüt işçilerin, köylülerin, ilerici aydınların, memurların, yurtsever esnaf ve zanaatkarların, din adamlarının ve ordu temsilcilerinin ortak örgütü olacak. Gençlik ve kadın halk örgütleri ile sendikalar ise bu örgütün en yakın yardımcıları olacak.

Devrim ileriye doğru hızlı adımlar atıyor.

● Kabil'de, emekçilerin gösterilerinde «Nisan Devriminin kazanımlarını koruyacağız. Kahrolsun emperyalizm ve işbirlikçileri» belgileri yükseltiliyor.

SANAT... EDEBİYAT... KÜLTÜR...

TÜRK SİNEMASI'NIN 65. YILDÖNÜMÜNDE,

"TÜRK SİNEMASI TARİHİ" ve MUHSİN ERTUĞRUL

TİYATRO

Yedi Kocalı Hürmüz ve ardındaki gerçek

● H. YÜCE

Bu günlerde «Yedi Kocalı Hürmüz» İstanbul'da gösteriliyor. Yıllar önce Ayfer Feray'dan başarılı bir yorumunu izlediğimiz tanınmış senaryocu Sadık Şendil'in oyunu, Açıkhava Tiyatrosu'ndan sonra İzmir, Mersin ve Kayseri'ye gitmişti. Şimdi yine İstanbul'da...

5.5 milyon dolayında bir yatırım gerektirdiği söylenen bu büyük prodüksiyon üzerine eğilmemizi gerekli kılan neden, «Türk tiyatrosunu kurtarıyoruz, Türk tiyatrosu halkla bütünleşecek» savlarıyla ortaya çıkılmasıdır. Gerçekten de, Türk tiyatrosunu kurtarmak (!) için oyunun sahnelenmesinden önce geniş çaplı bir reklam kampanyasına girişilmiş, renkli basın ve hatta bazı ilerici gazeteler olayı desteklemiş ve sanat sayfalarında geniş yerler ayırmışlardı. Oyunun müziğinden kostümüne, oyuncularına dek tanınmış isimlere görev verilmiş, en geniş salonlar kiralanmış, en göz alıcı dekorlar hazırlanmıştı.

Tüm bunları finanse eden ve gerçekleştiren büyük sermaye, sonunda tiyatro alanına da el attı ve «Türk tiyatrosunu kurtarıyorum» diyerek burjuvazinin sanatını kitlelere götürmeye girişti. Çeşitli nedenlerle, ülkemizde sayıları gittikçe azalan bağımsız, devrimci tiyatro topluluklarına uyguladığı sahne boykotuna, anti-demokratik baskılara, yasaklama girişimlerine yeni bir saldırı yöntemini ekleyen burjuvazi, böylece kitleleri gelişen işçi sınıfının sanatından koparmayı, dışı süslenmiş, gözalıcı ama içi boş yapıtlarla onu bir süre daha oyalamayı deniyordu.

Aynı zincirin bir halkası, aynı amacın bir başka ürünü «Merhaba Müzik»in de yapımcısı olan Egemen Bostancı, bu iki prodüksiyonun büyük ilgi topladığını ve yararlı olduğunu, bu tür yapımlara devam edeceklerini söylüyor. Bundan hiç kuşkumuz yok, mutlaka devam edeceklerdir, ama yaptıkları işin ardındaki gerçek anlaşılana dek. Bir dönem Amerika'da pek tutulan vodvillerin (ticari eğlence aracı olan tiyatro yapıtları) bizde girişilen bu yeni denemeleri sökmeyecektir.

Bu amaç için seçilen ve Türk tiyatrosu'nda gerçek bir saygınlığı olan «Yedi Kocalı Hürmüz»ün nasıl yozlaştırıldığı da ayrı bir konu. Oyunun aslı, geleneksel ortaoyunundan yola çıkar ve ortaoyununun Kavuklu ve Pişekâr rollerini erkeklere değil kadınlara verir. Bu ilginç özelliğinin yanısıra, diğer roller Kavuklu ve Pişekâr'ı destekler, onlarla bütünleşir. Ortaoyununun bilinen güldürü teknikleri kullanılır ve bu yolla belli bir akıcılık sağlanır. «Yedi Kocalı Hürmüz»ün yeni uygulamasında ise Ayten Gökçer yıldızlaşırken, diğer roller -ki bunları üstlenen çok değerli tiyatrocular- gittikçe siliniyor, sonuçta güzel bir Ayten Gökçer gösterisi kalıyor. Pop'dan arabeske gidip gelen müziğe, göbek havasından valse dek uzanan koreografi de eklenince oyun aslından kopuyor ve bırakın sanat olayı olmayı, bir tiyatro olayı bile olamıyor.

Büyük sermaye sahneye çıktı ve oyununu oynadı. Bir yandan da «ben olmazsam Türkiye'de tiyatro olmaz. Tiyatro dediğin de böyle olur» demek istedi. Oysa, onların hoşuna gitmese de, Türkiye'de tiyatro vardır ve olacaktır da, hem de gerçek tiyatro...

Davetiyeler: Cağaloğlu'nda Temel Dağıtım İstanbul Şubesi, Gülluşah Bacı ve Öncü Kitabevlerinden, Nişantaş'ta Akademi Kitabevinden ve Sanat Emeği Dergisi bürosundan (Divanyolu, Klodfarer Cad 38/2, Cağaloğlu) temin edilebilir.

● Y. BOZ

Eldeki bilgilere göre, Fuat Uzkınay'ın 14 Kasım günü çektiği ve 1976-77 savaşı sırasında dikilen Ayastefanos'taki Rus abidesinin yıkılışı'nı gösteren belgesel film, bir Türkiyeli tarafından çekilen «ilk» film oldu. Filmin çekim günü, sonraları, sinemamızın doğum günü olarak benimsendi. Buna göre, bugünlerde Türkiye Sineması'nın 65. yıl dönümü kutlandı. Yıldönümü beraberinde «Türk Sineması'nın Tarihi» sorununu gündeme getirirken, bu alandaki boşluğu anımsattı.

Türkiye'deki sinema etkinliklerini derli toplu ele alan tek çalışma, Nejat Özön'ün 1962 yılında yayımlanan «Türk Sinema Tarihi» kitabıdır. Ne ki, 1896-1960 yıllarını kapsayan kitap, günümüzde son derece yetersiz kalmaktadır. Yetersizliği iki temel nedenden kaynaklanıyor. Birincisi, olağanüstü hareketli geçen son 20 yılın yoğun sinema olayları, doğal olarak kitapta yer almıyor. İkincisi ve en önemlisi, yazarın idealist görüşü ve kullandığı ampirik (görgüye dayalı) yöntemi, sinemamızın bilimsel değerlendirmesini olanaksız kılıyor.

N. Özön, örnek aldığı burjuva sinema tarihçileri gibi, bir takım kaynakları «gözlemci» bir yaklaşımla taramış ve kronolojik bir sıra içinde film adlarını, yapım tarihlerini, yönetmen ve başoyuncuların kimliklerini, önemli sinema olayları'nı, göze çarpan üslûp denemelerini, vb. yeniden aktarmıştır. Bu arada, sinemamızın sanatsal ve estetik gelişimini, belirleyici ekonomik, politik ve ideolojik etkenleri gözönünde bulundurmadan yorumlamaya çalışmıştır. Böyle bir gereksinmeyi kaçınılmaz gördüğünde de, resmi tarihin idealist açıklamalarına sarılmıştır. Sözgelimi, 1908'e dek sinemanın ülkemizde gezginci olmasını, «sürekli bir suikast korkusu içinde yaşayan, bu yüzden de bütün saltanatı boyunca elektriğin İstanbul'a girmesine izin vermeyen» Abdülhamit'e bağlamıştır!

Kısacası, N. Özön, «tarihte ilk defa» gözlemi üzerinde bina ettiği kitabında, sinema olaylarını yeniden gün ışığına çıkarma çabasında, egemen ideolojinin yorum ve yargılarını aktarmak durumuna düşmüştür. Oysa bilimsel bir sinema tarihi, herşeyden önce, geçmişi eleştiren bir anlayışla ele almak, onu çağdaş ilkeler ve veriler ışığında değerlendirmek zorundadır. Daha doğrusu, sinemayı diyalektik yöntemle incelemek ve maddeci bir yaklaşımla yorumlamak zorundadır. Kuşkusuz, böyle bir tarih, olayları yalnız betimlemekle kalmayacak, aynı zamanda olayları açıklayacaktır.

Bu kısa yazımızda, ne maddeci bir sinema tarihinin yöntem taslağını geliştirmek ne de N. Özön'ün «Türk Sinema Tarihi»ni ayrıntılı bir biçimde eleştirmek durumundayız. Ancak, Türkiye Sinemasının 65. yıldönümünün kutlandığı şu sıralarda, bu yıl aramızda bulunmayan Muhsin Ertuğrul'un sinemacılığını kötü tanıtan N. Özön'ün kimi yanlış yargılarına değinmek istiyoruz.

1892 İstanbul doğumlu Muhsin Ertuğrul, 1922 - 1939 yılları arasında çekilen 24 filmin 23'ünü yönetmiş bir kişi olarak, İkinci Dünya Savaşına dek sinemamızın bir numaralı adamı oldu. Bu olgu, sinemanın aynı zaman da bir endüstri olduğunu unutan, onu ideolojiden ve ekonomik, politik koşullardan soyutlayan N. Özön'ü, M. Ertuğrul konusunda bir çok yanlışa sürükledi. «Türk Sineması Tarihi», egemen güçlerin, sinema alanına el atmama ve bu alanı kapitalist ülkelerin filmlerine terketme politikası görmeyerek bu politikanın yarattığı tüm kötü sonuçları, yönetmen M. Ertuğrul'un sırtına yükledi. Sinemamızın bütün kusurlarını, günümüze dek sürdürülen kötü alışkanlıkları'nı, M. Ertuğrul'un yeteneksizliğine, parlak bir sanatçı olmamasına, sinemayı açıktan gelir sağlayan basit bir iş olarak görmesine, vb. «öznel» olumsuzluklarına verdi.

Oysa, 1920-1939 döneminde, İstanbul'da faal sinema salonunun sayısı yaklaşık 34, kesilen yıllık bilet sayısı da ortalama 3.5 milyon iken, ortada, yılda yalnızca 1.3 film üreten bir yapım mekanizması vardı. Bu cılız yapım gücünün, kolaylık ve ucuzluk sağlayan tiyatro uyarlamalarına başvurmasından daha doğal bir şey düşünülemezdi. Kaldı ki yerli filmlere rüsum indirimi uygulanmadığı o dönemde, köklü önlemler alınmadan, «gece-kondu» filmciliği ile sinema piyasasını kaplayan yabancı filmlerle yarışmak olanaksızdı.

Hollywood'un çoktan bir endüstri olarak örgütlendiği ve dünyada «sessiz» sinema doruk noktalarına ulaştığı —(Fransa'da L. Lumière, G. Melies, L. Fenillade, E. Cohl, M. Linder, A. Gance: ABD'de E. Porter, T. İnce, D. Griffith, M. Sennett, C. Chaplin, C. de Mille; İsveç'te V. Sjöström, M. Stiller; Rusya'da Protozanov, Kuleşov, İtalya'da G. Pastrone, vb...)— 1917 yılına dek Türkiye'de tek bir «konulu» film yapılmamasını araştırmayan, sonraki yıllarda yapımın yılda ortalama 1 filmde kalmasını doğal karşılayan «Türk Sineması Tarihi», egemen güçlerin İkinci Dünya Savaşı arifesinde uyguladıkları sansür konusunda da tutarsız savlar öne sürdü. Mussolini İtalya'sından aktarılan anti-demokratik 1939 Sansür Tüzüğü'nün çıkarılmasını, M. Ertuğrul'un «sinema seyircisini artırmak için bazı gereksiz açık sahnelere yer vermesi»yle açıkladı!

Elbette, M. Ertuğrul'un çok başarılı bir sinemacı olduğu söylenemez. Ne var ki, 1919/20 yıllarında Almanya'da 1925/26 yıllarında da Sovyetler Birliğinde 3'er film yöneten bu sinemacıya birçok koşulun biçimlediriği Türkiye Sinemasının tüm olumsuz yanlarını yüklemek, en azından insafsızlık olur. N. Özön, hiç olmazsa ustası saydığı Fransız sinema yazarı Jean Mitry'nin, «Muhsin Bey'in Spartakus'u epik özellik taşıyan devrimci bir filmdi», sözlerini daha dikkatli değerlendirmeliydi.

YAYIN DÜNYASI

Devrimci teori ve devrimci politika

● V.A. Krasin - B.M. Leizbon/Konuk Yayınları/Ekim 1979

● Cavit TUNCER

«Yapısı demirden dökülmüş ve savaşa savaşa çelikleşmiş bir parti olmaksızın, belli bir sınıfın yüz ağartıcı herşeyini özümlemiş bir parti olmaksızın, yığınların ruh haletine duyarlık gösteren ve onu etkileyen bir parti olmaksızın, başarılı savaşım yürütmek olanaksızdır.» V. İ. Lenin

DEVRİMCİ teori ile devrimci politika arasındaki ilişkiler üzerine bir kitabın kaleme alınması fikrinin, SBKP Merkez Komitesi'ne bağlı Toplum Bilimleri Akademisi Uluslararası Komünist ve İşçi Hareketi Kürsüsü'nde dünya devrim sürecine ilişkin sorunların görüşülmesi sırasında doğduğunu öğreniyoruz. «Devrimci Teori ve Devrimci Politika», bu Kürsü'de ortaya atılan düşünceleri yansıtıyor. Yazarlarının 1979'da yayınlattıkları kitap, aynı yıl içinde ülkemiz okurlarına da sunuldu. Bunu, toplumumuzdaki gelişmenin büyük hızına yayıncılık alanında da ayak uydurabilme başarısının göstergelerinden biri saymak yerinde olur.

KİTAP, uluslararası komünist ve işçi hareketinin çok yakın yıllara kadar uzanan zengin deneyimlerinin ışığında, günümüz Türkiye'sinin başlıca teorik ve politik sorunlarına en doğru yaklaşım yolunu gösteriyor.

«**İÇİNDE** bulunduğumuz tarihsel aşamada çağın öncü sınıfı olan işçi sınıfının önünde, dünyanın devrimci yoldan yenilenmesi için geniş olanaklar açılmıştır. Ama bu olanakların gerçekleşmesi, büyük ölçüde öznel etkene, devrimci ve demokratik güçlerin olgunlaşmış nesnel koşullardan yararlanabilme yetenek ve hazırlığına, bu güçlerin birliğine ve politik olgunluk düzeyine bağlıdır» (Giriş). Söz konusu olanakların Türkiye işçi sınıfı açısından da geçerli olduğunu ve öznel etken sorununun bugün ülkemizde nasıl yaşamsal bir önem taşıdığını yadsıyabilir miyiz?

KİTAPTA sırasıyla: Teori ve politika kavramlarının Markşçı-Leninci partilerin devrimci pratiğinde nasıl kopmaz bir bağlılık oluşturdukları; sosyalizme geçiş yollarının ve sosyalizm biçimlerinin, ülkelerin özgül ulusal-tarihsel koşullarının bir gereği olarak gösterdiği çeşitlilik ve bunun işçi sınıfının bilimine kattığı engin zenginlik; burjuva devlet aygıtı karşısında alınması gereken tavır; sınıfsal ve politik bağlaşıklıklar sorununun Markşçı-Leninci politika açısından taşıdığı büyük önem; toplumun devrimci yoldan dönüşüme uğratılmasında işçi sınıfının ve onun öncü gücünün rolü; işçi sınıfının devrimci partisi ve bu partinin anti-tekelci güçbirliği içindeki yeri; proletarya enternasyonalizmi konuları, tüm bunlar, başta Oktobr Devrimi olmak üzere çeşitli ülkelerin devrim deneyimlerine, komünist ve işçi partilerinin uluslararası danışma toplantıları belgelerine dayanılarak inceleniyor; Markşçı-Leninci partilerin devrimci pratiğine yönelik saldırıların tutarsızlığı sergileniyor. Günümüz Türkiye'sinde her ilerici, demokrat kişi, bu kitabı dikkatle okumalıdır.

SANAT DÜNYASINDAN HABERLER

KISA... KISA...

● FARANDURİS «BERLİNER ENSEMBLE»DE BRECHT DİNLETİSİ VERECEK

Geçenlerde İstanbul'da başarılı iki dinleti veren ünlü ilerici şarkıcı Maria Faranduris, Şubat ayında Berlin'de yapılacak Uluslararası Brecht Şenliği'nde, «Berliner Ensemble»nin konuğu olarak, Brecht şarkılarından oluşacak bir dinleti verecek. Öte yandan, sanatçının Brecht şarkıları içeren son uzunçaları Yunanistan radyolarında yasaklandı.

● EYLEMİN GÜNLÜĞÜ ADLI ŞİİR KİTABI YASAKLANDI

Fenerbahçe Lisesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Erol Yıldırım'ın «Eylemin Günlüğü» adlı şiir kitabı yasaklanarak yazar hakkında İstanbul Sıkıyönetim Savcılığı'nca T.C.Y'nin 142. maddesinden koğuşturma açıldı. Yıldırım, emekten yana bir yazar olarak böylesi uygulamaların kendisini asla yolundan döndüremeyeceğini belirtti.

Yunanistanlı Aktörler Sendikası, DETÇA'ya barış için işbirliği çağrısı yaptı

● DETÇA Genel Başkanı Merter, tiyatro çalışanlarının, yarattıkları yapıtın niçin kullanılacağının kararında, uygulamasında, denetlenmesinde yetkili ve sorumlu olmalarını istedi..

● Devlet Tiyatroları Çalışanları Derneği Genel Başkanı Ferdi Merter, «Gerek Kıbrıs'ta, gerekse uzanabileceğimiz tüm topraklarda tiyatro sanatı aracılığıyla toplumlara sevgi ve kardeşlik taşıyabilme savaşımına katılacağız» dedi

Devlet Tiyatroları Çalışanları Derneği (DETÇA) bir açıklama yaparak, Yunanistan Aktörler Sendikasının kendilerine bölgede barışın sağlanmasına katkıda bulunmak için işbirliği çağrısında bulunduğunu bildirdi. Çağrı üzerine işbirliği yapılabilmesi ve gerekli iznin alınması için İçişleri Bakanlığı'na başvurulduğunu bildiren DETÇA Genel Başkanı Ferdi Merter, «gerek Kıbrıs'ta, gerekse uzanabileceğimiz tüm topraklarda tiyatro sanatı aracılığıyla toplumlara insan sevgisi ve kardeşliğini taşıyabilme savaşımına tüm tiyatro çalışanları arkadaşlarım gönülden katılacaklardır» dedi. Merter, tiyatro çalışanlarının yarattıkları yapıtın niçin kullanılacağının kararında, uygulamasında, denetlenmesinden yetkili ve sorumlu olmaları gerektiğini de kaydetti.

Yunanistan Aktörler Sendikası Başkanı Emilie İpsilandi, DETÇA'ya gönderdiği mektupta Türk, Kıbrıs ve Yunan halkları arasında yaratılmak istenen düşmanlık havasının, bölgede barışın hüküm sürmesini istemeyen, Kıbrıs'taki Türk ve Rum halkının katlandığı trajedinin gerçek suçluları olduğunu belirterek, artistik ve toplumsal konular üzerine bir işbirliği anlaşması imzalanmasını istediklerini bildirdi.

Diğer taraftan DETÇA Genel Başkanı Ferdi Merter, tiyatro çalışanlarının sorunları üzerine de bir açıklama yaparak, tiyatro çalışanlarının görev aldıkları yapıtın uygulanmasında, denetlenmesinde yetkili ve sorumlu olmaları gerektiğini belirterek yerinden özyönetimin sağlanmasını istedi. Merter, açıklamasında «yerinden özyönetim memur çerçevesinden çıkıp, tek tek toplumsal görevlerine ve tiyatro olayı yazgısına kendi ağırlıklarını koyabilme olanağını sağlayan sanat kurumu çalışanlarına bir saygınlık ve özgürlük güvencesidir» dedi.

Karaca Tiyatrosu'nun yıktırılarak bir kültür merkezi haline getirilmesi için çalışmalar başladı

Sular İdaresinin malı olan eski Karaca Tiyatrosunun bulunduğu binanın, yıktırılmayıp bir kültür merkezi olması, belediyece uygun görüldü.

Bu konuda görüşlerini açıklayan Belediye Başkanı Aytekin Kotil şunları söyledi:

«Eski Karaca Tiyatrosu'nun Belediyemizce bir kültür merkezi haline getirilerek sanatsever İstanbul halkının hizmetine açılmasını uygun gördük. Burası onarıldıktan sonra, özel tiyatrolara az bir ücret karşılığında verilmek suretiyle haftada bir gün halka dönük konser ve oyunların sergilenmesine olanak sağlayacağız. Buradan ayrıca Belediye Konservatuvarı da yararlanacak, konservatuvar bale ve folklor bölümlerinin burada uygulamalı eğitim yapmaları gerçekleşecek.»

Binanın genel durumu hakkında verilen bilgiye göre, statik yönden bir sakınca görülmemektedir. Onarım için görevlendirilecek teknik bir kurul yakında çalışmalara başlayarak binanın bir an önce hizmete açılmasını sağlayacak.

AKM'de, toplu gösteriler sürüyor

Atatürk Kültür Merkezi'nde Kasım ayının toplu gösterileri ilgiyle izleniyor. Önümüzdeki günlerde Irak Filmleri Haftası gibi önemli ve ilginç toplu gösterilerin yer aldığı program şöyle:

● CANLANDIRMA SİNEMASI:

16 Kasım Cuma 18.00 Nasreddin Hoca Filmleri Gösterisi Ödül Töreni

Türk Canlandırma Sinemasından Örnekler

17 Kasım Cumartesi 18.00 Amerikan Canlandırma Filmleri.

● IRAK FİLMLERİ HAFTASI:

20 Kasım Salı 18.00 Baş / Faysal Alyassiry

20.00 O Sokaktaki Evler / Kasım Haval.

21 Kasım Çarşamba 18.00 Surlar /

20.00 Irmak / Faysal Alyassiry

22 Kasım Perşembe 18.00 Başka Gün /

23 Kasım Cuma 18.00 Susuzlar / Muhammet Şükri Cemil

24 Kasım Cumartesi 15.00 Çocuk Sineması / Nasreddin Hoca Filmleri

● SİNEMA YAZARLARI DERNEĞİ: İLK GÖSTERİLER

27 Kasım Salı 18.00 İmgeler / Robert Aluman

28 Kasım Çarşamba 18.00 Adak / Atıf Yılmaz

● TUNUS FİLM HAFTASI

29 Kasım Perşembe 18.00 Ferhat Hamadi Essait (Kısa)

Çakalların Güneşi / Ridah Bahi

30 Kasım Cuma 18.00 Zübeyir / Nurettin El Mechri (Kısa)

Öylesine Basit Bir Öykü / Adollatif Ben On

● SİNEMATEK'DE YÖNETMENLİĞİNİ JEANNE MOREAU'NUN YAPTIĞI FİLM GÖSTERİLECEK

Sinematek'de bugün yönetmenliğini Jeanne Moreau'nun yaptığı «Genç Kız» adlı film gösterilecek. Sinematek'in bu haftaki programı şöyle:

16 Kasım Cuma 18.30 Genç Kız (L'Adoloscente) Yön: Jeanne Moreau Oy: Simone Signoret - Edith Clever - Laetitia Chaveau 1978 Fransız yapımı renkli.

17 Kasım Cumartesi 14.00 Genç Kız

16.00 Kafes Yön: Pierre Guy - Deferre 1977 yp. Türkçe alt yz. Oy: Lino Ventura - İnglio Thulin

18 Kasım Pazar 16.00 Alice Yön: Claude Chabrol 1977 yp.

Uluslararası Varna Canlandırma Filmleri Şenliği sonuçlandı

Geçenlerde Bulgaristan'ın Varna kentinde düzenlenen 1. Uluslararası Canlandırma Filmleri Şenliğinde, uzun filmler dalında birincilik ödülü İtalyan Bruno Bozetti'ye verildi. Kısa filmler dalında ise birincilik ödülünü, Bulgaristan'lı Rumen Petkof ile Kanada'lı Caroline Leaf ve Veronica Soul ikilisi paylaştı.

150'ye yakın filmin gösterildiği Şenlikte, canlandırma filmleri tekniklerine yeni boyutlar getiren öncü çalışmalar, yetkinlikleriyle ilgileri çekti.

Bilimin ve bilim adamının toplumsal işlevi

Doç. Dr. Alaman TANGÖR (Ege Üniversitesi Tıp Fak. Psikiyatri Kürsüsü)

–2–

18. ve 19. yüzyıl teknolojik açıdan adına Sanayi Devrimi denen bir çağın başlamasına yol açtı. Ticaretin ve sermaye birikiminin olağanüstü gelişmesi, gümrük ve giriş vergilerinin konması rekabeti hızla kamçıladı. Üretimin seri imalat biçimini almasını zorunlu kıldı. Artık manifaktür (el tezgahı) tipi üretime yer yoktu. Üretimin hızlanması gerekmekteydi ve bu da ancak makinayla olabilirdi. Buhar makinasının bulunuşu ve kömürün enerji kaynağı olarak değer kazanması bu istemlerin ürünüdür. Daha önceki dönemlerde bulunmuş ve fakat uygulanma alanına konamamış olan mekaniğin tüm yasaları birer birer hayata geçirildiler. Bu dönem emeğin daha iyi örgütlenmesi, iş bölümünün keskinleşmesi, uzmanlaşma ve fabrika sistemini beraberinde getirdi.

Makine ve hammaddenin sağlanabilmesi için sermaye ve bu sermayeyi dolaştıran -şimdiki bankaların öncüleri- tefeciler türedi.

18 ve 19. yüzyılda, daha öncenin mirası olarak dokumacılığı geliştiren ve bir tekstil sanayi haline getiren ülke İngiltere oldu. Ayrıca pik demirin imalatını bularak makina üretiminde dünyada birinci sırayı aldı. Yani böylece 18. yüzyıl üretimin anahtarı olan makinanın bulunduğu ve 19. yüzyıl ise ulaşım çağı olarak tarihe geçer. Demiryolu, telefon, telgraf ve radyonun bulunuşu bu çağa rastlar.

19. yüzyıl ile birlikte kapitalizm dünyaya ve bilime ağırlığını koydu ve onu egemenliğine aldı. Servet hiçbir dönemde bu denli kolay elde edilmemiş, insan emeği bu denli ucuza gitmemiş ve fizik sefalet bu denli artmamıştı. Doğal olarak bu dönemlerde makina mühendisliği bilim dalı olarak en önemli bir yeri koruyordu. Bilimle teknolojiyi birleştirmede en önemli bir adım olarak krallığın himayesinde Britanya Bilim Birliği kuruldu, ve ilk kez İngiltere'de üniversite profesörü ünvanı kondu. Almanya'da da Göttingen başta olmak üzere üniversiteler kurulmaya başlandı. Bilim adamları Yunan uygarlık çağının filozoflarına benzer biçimde toplumda bir saygınlık kazandılar.

Marks

Sermayenin yoğunlaşmasıyla birlikte işçi sınıfının çığ gibi büyümesi ve iki temel sınıf arasındaki çelişkinin artması, bilim adamlarını işçi sınıfının bilimine yöneltti ve böylece Marks ve Engels'in dünya tarihine yön veren gerçeği ortaya koymalarına yol açtı.

Darvin

Burjuvazinin toplum ile doğa arasına set çekme girişimlerinin en yoğun olarak sürdürüldüğü bir dönemde Darwin'in ünlü evrim kuramı bu düşüncelerin bir ürünü oldu ve dikkatleri "İnsan faktörü"ne yöneltti.

20. yüzyıla gelinceye dek bilim adamı genellikle devlet mekanizmasının destekçisiydi...

● 19. yüzyıl kapitalizmin bilime ve dünyaya ağırlığını koyduğu yıldır. Bu yüzyılda bilim adamları, devlet mekanizmasının destekçisi, onun en sadık adamları durumuna geldiler. Bu dönemde bilimi toplumdan ayırma çabalarının öncülerinden biri de Adams Smith'dir. Smith, iş bölümünün üretim ilişkilerinden değil, insanın bencil özünden kaynaklandığını söyler.

● Toplumbilim ile doğabilim arasına set çekme girişimlerine karşın, insanın özüne ilişkin çalışmalar da kendini gösteriyordu. Darwin'in kuramı dikkatleri insana yöneltiyordu.

● 20. yüzyılda bilim ve teknik birbirlerinden ayrılmaz bir sistem haline geldiler. Bu sistem içinde insan dolaysız olarak yerini alıyordu. Sibernetik sistemler, bilgisayarlar insanı devreden çıkarmamış, tersine insan faktörünün üretimin programlanmasında düşünsel eylemini geliştirme zamanını çoğaltmıştı.

● BİLİM ADAMLARI, DEVLET MEKANİZMASININ DESTEKÇİSİ OLUYOR

Ancak önceleri üretime bağlı olarak gelişen bilim ve ona bağlı oluşan üniversiteler giderek üretimin gerisinde kaldılar ve yaratıcı özelliklerini yitirdiler. Öğretim üyeleri geleneği aktaran üstadlar durumuna geldiler, gerici bir öz kazandılar. Ve böylece bilim adamları resmi devlet mekanizmasının destekleyicisi, onun en sadık adamları durumuna geldiler.

Bu dönemde bilimi toplumdan ayırma çabaları, «bilim bilim içindir» tekerlemesinin öncülüğünü Adams Smith, Ricardo ve Stuart Mills gibi kapitalist burjuva ekonomisinin akıl hocaları yapmaktaydılar. Adams Smith bencillik ve çıkarcılığın insanın özünde varolduğunu ve bu çıkarlar doyuruldukça insan kendisine güveninin artacağını belirtir.

Smith, iş bölümünün ise üretim ilişkilerinden değil, insanın çıkarcı, bencil özünden kaynaklandığını söyler; insan yeteneğinin iş bölümünü belirlediğini vurgular ve şöyle der:

«Örneğin bir avcı ya da çoban aşiretinde, bir kişi ok ve yayı bir başkasından daha büyük bir çabukluk ve ustalıkla yapar... Ve bu tür yapıtları sürü hayvanlarıyla değiş-tokuş eder ve çok geçmeden kendi başına elde edebileceğinden çok daha fazla sayıda sürü elde edebileceğini görür. Demek ki çıkar hesabı sonucu ok ve yay yapmayı kendi uğraşı haline getirir... Gerçekte bireyler arasındaki doğal yetenek ayrılıkları, iş bölümünün nedeninden çok sonucudur.»

Smith ticarete de bu açıdan bakarak, onu insanın bencil özünün doyurulmasında kullanılan doğal bir sonuç olarak ele alır. İnsanın öznesini evrenin merkezi olarak ele alan bu idealist bilimciler iş bölümü ile değişimin özel mülkiyet kavramıyla birlikte ortaya çıktığına hiç değinmezler. Evet gerçekten insan yaşamının bir döneminde toplumsal ilerlemesini sağlamak amacıyla özel mülkiyet ilişkilerine gerek duyulmuştur. Ancak bu ilişkiler kapitalist aşamada insanlığın geleceğine, onun ilerlemesine ket vurur duruma gelmişlerdir.

Bilim böylece uzun yıllar orta sınıf ve küçük burjuva aydınının tekelinde kaldı. Giderek üretim ilişkilerinden koptu. Bilim adamları kafaca ve paraca fakirleştiler. Ve sonunda küçük burjuvazinin tekelindeki bilim ne büyük burjuvaziye ne de işçi sınıfına yarar hale geldi. Emeğe karşı ve ona düşman bir tavır aldı. Ancak teknoloji, bilimden kopuk da olsa ilerlemeye devam ediyordu. 19. yüzyılda tekstil sanayiinin üstünlüğü kimyada çığır açan sentetik elyaf ve boyaların bulunmasına yol açtı. Termodinamiğin yasaları ortaya kondu.

● DARWIN'İN KURAMI DİKKATLERİ «İNSAN» ÜSTÜNE ÇEVİRİYORDU

Burjuvazinin toplumbilim arasına sürekli bir set çekme girişimine karşın insan emeğinin değeri her geçen gün biraz daha etkin bir biçimde kendini hissettiriyor ve insanın özüne, kökenine ilişkin çalışmalar araştırmalar hız kazanıyordu. Darwin'in ünlü evrim kuramı bu düşüncelerin bir ürünü oldu ve dikkatleri insan tarihine, yani topluma yöneltti. Sermaye yoğunlaşmasıyla birlikte işçi sınıfının çığ gibi büyümesi ve iki temel sınıf arasındaki çelişkinin artması işçi sınıfı biliminin araştırılmasına yöneltti ve böylece Marks ve Engels'in dünya tarihine yön veren gerçeği ortaya koymalarına yol açtı. Bilimin gelişiminin son aşaması olan Marks ve Engels tarafından geliştirilen ve daha sonra Lenin tarafından yaşama geçirilen diyalektik ve tarihsel materyalizm insan emeğine verilen değerin bilime somut olarak yansımasıdır.

Diyalektik materyalist anlayışta bilimin insanın bilinci dışındaki maddi olgulardan kaynaklandığı vurgulanır. İnsana duyu organları aracılığıyla ulaşan ve henüz ayrışmamış bu bilgi kırıntıları ancak insanın pratik somut eylemi içinde ifadesini bulur, bir anlam taşır ve bu bilgiler birleştirilerek bilimsel bilgi haline dönüşür. Bu nedenle bilimle, bilimsel bilgi arasındaki ayırımın bir kez daha vurgulanmasında yarar var. Bilim, doğanın yasaları gereği insan faktörü ve bilinci dışında zaten vardır. Ancak bu gerçek insana ulaşıp, onun yaşamı için de sınandıktan sonra bilimsel bilgi haline dönüşür. Bilimsel bilgi ise insan tarafından dünyayı, evreni ve kendisini değiştirmede bir araç olarak kullanılır. Bu nedenle diyalektik ve tarihsel materyalizmin yasaları ve kuralları dışında kalan düşünce ürünleri daima gerçek yaşamdan kopuk, öznel bilgiler olarak kalmaya mahkumdurlar.

1870'lerde kapitalizmin önemli bir kriz geçirmesi sermayenin tekelleşme eğilimine yönelmesine yol açtı. Böylece İngiltere'nin üstünlüğü giderek Fransa, Almanya ve ABD'ye kaydı. Sermayenin böylelikle uluslararası bir nitelik alması rekabeti daha da arttırarak üretimde kamçılanmaya neden oldu. Artık buhar gücü yetmiyordu. Üstelik kömürün taşınması ve depolanması da ayrı bir sorun yaratıyordu. 1831'de bulunan elektrik dinamosu böylece 50 yıl bir gecikmeyle sanayide kullanım alanı buldu. Ayrıca elektrik enerjisinin depolanması, Leyden ve Volta'nın buluşları, Franklin'in elektriğin kutuplaşma özelliğini buluşu, elektromanyetik akım, ark ışığı ve elektrik santrallerinin bulunduğu dönemlere rastlar.

● ANTİMARKSİST BİLİM ADAMLARI ÜNİVERSİTELERİ KUŞATIYOR.

Bu dönemde bağımsız çalışan bilim adamı sayısı yok denecek kadar azaldı. Bilim adamları üniversitelere girmeye zorlanıyor ve böylece bilim egemen sınıfın üst yapı kurumlarının denetiminde tutulmaya çalışılıyordu. Mach, Bergson ve James gibi anti-marksist bilim adamlarının zihniyetleri üniversitelere egemen oldu. Bu «sözde bilimciler» tüm bilimlerin basit öznel-bireysel gözlemlere dayandığını; madde, atom ve fiziksel kuramların insanın kendi düşünce ürünleri olduğunu söyleyecek kadar bilimi gerilere götürdüler.

Ancak bu gerici akım, bilimin, bilimsel bilginin gelişmesini önleyemedi; elektromanyetik kuramlar ve radyoaktivite yeni fiziğin doğuşuna yol açtı. Kimya alanında Kekule, benzen halkasını bularak ilerki kimya ve ilaç sanayiine ve bu alandaki buluşlara giden yolu açtı. Pasteur bakteriyoloji alanındaki buluşlarıyla hastalıklarla savaşımda çok ileri aşamalara gidilebilmesini sağladı. Bilimsel buluşlar artık engellemelerle önü alınacak gibi değildi; insanın toplumsal aşamaları doğanın ve içinde yaşadığı toplumun bilinmesini istiyor ve dayatıyordu. Bilim devrimi çağında doğayı keşfetmek, tanımak ana sorun iken, 18 ve 19. yüzyıllarda yani sanayi devrimi çağında bilim doğayı değiştirmeyi amaçlamaktaydı.. Yani bilim edilgen bir konumdan çıkarak etken hale dönüştü.

● BİLİMSEL - TEKNOLOJİK DEVRİM DÖNEMİ'NİN GETİRDİKLERİ

20. yüzyılda elektronik, otomasyon kuramlarının hızla gelişmesi, bilgisayar ve sibernetik biliminin yaşama geçmesi maddi üretimin teknolojik yüzünü değiştirdi. Organizmanın mikrodünyasının moleküler, sub moleküler ve atomlarına dek ortaya konması, karşıt güçler arasındaki birlikteliğin yani diyalektik yasaların doğrulandığını bizlere gösterdi. Makrodünya, yani uzayla ilgili buluşlar evrenin sonsuzluğu ve maddenin hareketi ile ilgili kuramsal diyalektik yasaları doğruladı.

Bilgi edinmedeki bu müthiş sıçrama bilimle teknik arasındaki yapay kopukluğu birleştirmeye başladı. Bilim ve teknik artık evrimsel bir düzeyden çıkıp devrimsel niteliğe büründü. Bilim ve tekniğin bu birlikteliği ve onun devrimci niteliği karşılıklı bir ilişki doğurdu: Bilimdeki devrimci aşama, tekniği etkiler ve onu değiştirirken, teknikteki değişim de bilimi olumlu yönde etkiledi. Yani artık bilim dinamik, etken bir nitelik kazandı. Böylece bilim ve teknik birbirinden ayrılamaz bir sistem haline geldiler.

Bu sistem içinde insan artık dolaysız olarak rol almaktaydı. Onun görevini büyük ölçüde sibernetik sistemler, bilgisayarlar üzerlerine almışlardı. Ancak burada devreden çıkmamış, tam tersine üretimin planlanması, programlanması ve yönetiminde daha etken bir rol alma olanağına kavuşmuştur. Ancak burada üretici güçlerin ana öğesi = insan gücü ilkesi değişmiyordu. Yüz yıl önce üretimin yüzde 94'ünü insanın fizik gücü ve yüzde 6'sını makina üstlenmişken, bugün bu görevi yüzde 99 oranında makina üzerine almış durumdadır. Burjuva ideologlarının savlarının aksine «insan faktörü» edilgen bir duruma düşmemiş, tam tersine üretime katılan düşünsel eylemini giderek geliştirme olanağına kavuşturmuştur. Yani insan öğesi uyumlu bir gelişim içine girmiştir.

(Devamı var)

---

turmık

AYDIN ENGİN

Gene görüşeceğiz

İstanbul'da yakacak sorunu halkın belini büküyor

● İSTANBUL'DA FUEL-OİL, ODUN VE KÖMÜR SIKINTISININ GİDEREK ARTMASI DOLAYISIYLA SÖZKONUSU YAKIT MADDELERİ RESMİ FİYATIN ÇOK ÜSTÜNDE SATILIYOR. YAKIT SORUNUNUN ARALIK AYINDAN SONRA HAD SAFHAYA VARACAĞI BİLDİRİLİYOR

● Tayfun ERKUL

İstanbullular geçtiğimiz yıl olduğu gibi, bu yıl da yakacak sorunuyla karşı karşıya bulunuyor. Edinilen bilgilere göre, var olan ve bağlantısı yapılan fuel-oil stokları, ancak Aralık ayına kadar olan gereksinimleri karşılayacak. İstanbul'a yapılan kömür tahsisatı belirsiz zaman aralıklarında tüketiciye ulaşacak. Anadolu'da ve Trakya'da gelişigüzel kesilen yakacak odunun da nakledilmesi mazot yokluğu nedeni ile zaman zaman aksıyor. Bu nedenle İstanbullular daha şimdiden yakacak odun sıkıntısı çekmeğe başladı. Sıkıntı nedeni ile resmi fiyatı 2400 lira olan 1 ton odun 3000 liraya satılıyor.

İstanbul'da fuel-oil tüketiminin yıllık ortalaması 1.5 milyon tonu buluyor. Bu miktarın 900 bin tonu evlerde kalorifer yakıtı olarak, 600 bin tonu ise sanayide kullanılıyor. İstanbul Vali Muavini Saim Çotur, yakıt durumu hakkında şu bilgileri verdi: «İstanbul'da fuel-oilin büyük bir kısmı evlerde kalorifer yakıtı olarak kullanılıyor. İstanbul halkının bu yıl Aralık ayına kadar yakıt sıkıntısı çekeceğini sanmıyorum, ancak Aralık ayından sonraki durumu bilemeyeceğim. Çünkü fuel-oil burada üretilen bir madde değil. Bu nedenle dışarıdan almak durumunda kalıyoruz.»

RAFİNERİLER TAM ÇALIŞMIYOR

İstanbul'a alınan fuel-oilin bir kısmının kendi yerli rafinerilerden geldiği, ancak bunun rafinerilerin tam kapasite ile çalışmaları sonucunda olduğu biliniyor. İstanbul Vali Muavini Saim Çotur, «Piyasada benzinin bol olmasına rağmen rafineriler de çok fazla stoklandığı ve bu nedenle de rafinerilerin tam kapasite çalışamadığı söyleniyor» dedi. Kömür sorununa da değinen Çotur «İstanbul'a 20 bin ton kok kömürü tahsis edildi ve hemen ilçelere dağıtmaya başladık. Kaymakamlar halka alacakları kömür miktarını belirten yazıları verecek ve isteyenler kömür dağıtım yerine giderek kömürlerini alabilecekler» şeklinde konuştu.

Öte yandan İstanbul'a 550 bin ton kömür tahsisinin yapıldığını ve Soma'dan nakledilecek olan kömürün geldikçe dağıtımının yapılacağı öğrenildi. İstanbulluların geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi bu yıl da ilgili mercilere baş vurarak sıraya girecekleri ve belirsiz zamanlarda gelecek olan kömürleri alabilecekleri söylendi.

PETROL OFİSİ BÖLGE MÜDÜRÜ NE DİYOR?

İstanbul Petrol Ofisi Müdürü, bu yıl yakıt olarak kullanılan fuel-oilin, rafinerilerin çalışması ve dış ilişkilerin kurulmasıyla sağlanabileceğini belirterek «İstanbul'un fuel-oil ihtiyacının karşılanması, dış ilişkilerin kurulmasına ve rafinerilerin çalışmasına bağlı. Ben bu ilişkilerin kurulduğunu sanıyorum. Fuel-oil gelir gelmez dağıtımına başlayacağız» şeklinde konuştu.

GAYRİMENKULÜN AÇIK ARTIRMA İLANI
SİLİVRİ İCRA MEMURLUĞUNDAN

Dosya No: 1978/364 Tal.

Haczli olup satılmasına karar verilen Silivrinin Pirimehmetpaşa mahallesi Rıhtım yolu mevkiinde kain olup Tapunun 17. no.lu kütüğünün 1660 sayfa numarasında 201-111b pafta 38 ada ve 10 parsel numarasında 86.09 M2 miktarlı ana gayrimenkulde 100/700 arsa paylı 7 numaralı bağımsız bölüm çatı katta irtifaklı 7 numaralı mesken açık arttırma suretiyle satılacaktır.

GAYRİMENKULÜN BULUNDUĞU MAHAL: Silivri kasabası İskele caddesinden pazar yerine girerken, Doğusunda 40 m. kadar, uzunluğunda olan Hacımahmut Çeşme sokak ile Rıhtım caddesine çıkılmakta, kavşak noktasından itibaren Rıhtım caddesinde batıya doğru gidildiğinde 4. cü ev olan 12 kapı sayılı borçluya ait bağımsız bölümün bulunduğu apartmana varılmaktadır. Kavşak noktasından doğuya Rıhtım caddesinde gidildiğinde bu kısımda yalnız gazinolar restoranlar ve çay bahçeleri bulunmaktadır. Denizle apartman arasında olan Rıhtım caddesi gezi yolu olup vasıta girmemektedir. Ve Silivrinin en mutena semtidir.

GAYRİMENKULÜN VAZİYETİ: Tapu kaydı ve çapında intibak eden 86.09 M2 alanındaki 38 ada 10 parsel üzerinde 1 zemin 5 normal ve 1 çatı katı olmak üzere cem'an 7 katlı ve 7 Daireli betonarme karkas bir apartıman inşaatı bulunmaktadır. Apartmanın kaba inşaatı ve sıvaları tamamlanmış olup, Doğramaları yerine konmuş ve zemin katın üstünden itibaren betonit cephe boyası yapılmıştır. Su boruları döşenmiş ve elektriklerin kabloları anahtar ve pirizlere kadar çekilmiştir. Bazı dairelerin mutfak fayansları ile banyo küvetleri de tamamlanmıştır. Merdiven sağnaklıkları ile merdivenlerin çinileri, mozayıkları ve korkulukları boya ve badanası henüz yapılmamıştır.

Borçluya ait 100/700 arsa paylı 7 no.lu mesken, çatı katı brüt 75 M2 kadar alanında olup daire kapısından bir koridora girilmektedir. Koridorun solunda, önünde T şeklinde 10 M2 kadar alanında balkonu bulunan 25 M2 alanındaki Denize nazır salona girilmektedir. Daire kapısının karşısında 5 M2 kadar alanında ve salonla irtibatlı mutfak kapısı bulunmaktadır. Koridorda kuzeye doğru gidilerek sırasiyle solda bir banyo We (3.50 M2) ve bir yatak odası (7.00 M2) sağda ve nihayette de ikinci büyük bir yatak odası (12.00 M2) bulunmaktadır.

Dairenin sıvaları bitmiş, kapı kasaları konmuş, salonun penceresi ile arka odaların pencerelerinin doğramaları konmuş yalnız salonla balkon arasındaki camekan doğraması henüz konmamıştır. Dairenin kullanılır duruma gelmesi için kapıların, eksik doğramaların ve camların, musluk batarı, elektrik anahtar ve pirizlerin takılması, yerlerin şap ve döşeme kaplamalarının yapılması, banyoda küvet lavabo, klozet ve rezervar ile mutfakta lavabonun konması, fayansların boya ve badana işlerinin yapılıp iskan müsadesinin alınması gerekmektedir. Binada mevcut ihzarat ve faaliyetten eksiklerin kısa zamanda tamamlanacağı anlaşılmaktadır.

İMAR DURUMU: Silivri Belediyesi Fen İşlerinin 9.8.1979 tarih ve 119/824 sayılı yazılarından 38 ada 10 sayılı parsele bitişik nizamda ve 15.50 yükseklikte imar durumu verildiği anlaşılmaktadır.

KIYMETİ: Bilirkişi tarafından 100/700 arsa paylı 7 no.lu bağımsız bölüm irtifaklı 7 numaralı meskene 800.000 TL.sı (sekizyüz bin TL.) kıymet takdir edilmiştir.

Satış Şartları:

1— Satış 28.12.1979 Cuma günü saat 11'den 11.30'a kadar Silivri İcra Dairesinde açık arttırma suretiyle yapılacaktır. Bu artırmada tahmin edilen kıymetin % 75 ni ve rüçhanlı alacaklılar varsa alacakları mecmuunu ve satış masraflarını geçmek şartı ile ihale olunur. Böyle bir bedelle alıcı çıkmazsa en çok artıranın taahhüdü baki kalmak şartiyle 7.1.1980 Pazartesi günü Silivri İcra Dairesinde saat 11'den 11.30'a kadar ikinci artırmaya çıkarılacaktır. Bu artırmada da rüçhanlı alacaklıların alacağını ve satış masraflarını geçmesi şartiyle en çok artırana ihale olunur.

2— Artırmaya iştirak edeceklerin tahmin edilen kıymetin % 10'u nisbetinde pey akçesi veya bu miktar kadar milli bir bankanın teminat mektubunu vermeleri lazımdır. Satış peşin para iledir, alıcı istediğinde 20 günü geçmemek üzere mehil verilebilir. Dellaliye resmi ihale pulu, tapu harc ve masrafları alıcıya aittir. Birikmiş vergiler satış bedelinden ödenir.

3— İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin (x) bu gayrimenkul üzerindeki haklarını hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını dayanağı belgeler ile on beş gün içinde dairemize bildirmeleri lazımdır: aksi takdirde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça paylaşmadan hariç bırakılacaklardır.

4 — Satış bedeli hemen veya verilen mühlet içinde ödenmezse İcra ve İflâs Kanunun 133. maddesi gereğince ihale feshedilir. İki ihale arasındaki farktan ve % 10 faizden alıcı ve kefilleri mesul tutulacak ve hiç bir hükme hacet kalmadan kendilerinden tahsil edilecektir.

5— Şartname, 17.12.1979 tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için dairede açık olup masrafı verildiği takdirde isteyen alıcıya bir örneği gönderilebilir.

6 — Satışa iştirak edenlerin şartnameyi görmüş ve münderecatını kabul etmiş sayılacakları, başkaca bilgi almak isteyenlerin 1978/364 Tal. sayılı dosya numarasiyle memurluğumuza başvurmaları ilân olunur.

(x) İlgililer tâbirine irtifak hakkı sahipleri de dahildir.

(Basın: 8236) — 2706

● Toplumumuzda gerçekleri dile getirmenin, geniş kitlelerin hak ve istemleri doğrultusunda uğraş vermenin ne denli zor olduğunu bilen kişiler olarak niçin güçlü bir kuruluşu karşımıza alma görünümündeki bu yayını başlattık? Yayınımızın tek amacı, fakir halkın milyonlarca lirasıyla yapılmış tüm tesislerin olduğu gibi, bu tesisin de geniş kitlelere çok yönlü hizmet verecek şekilde işletilmesinin sağlanmasına katkıda bulunmaktır

● Maçka'daki spor tesisleri; ya... şu veya bu derneğe verilerek, kitlelere çok dar kapsamlı hizmet götüren kısır bir yapı olur. Ya da... hem geniş kitlelere hizmet götüren, hem de bu kitleleri eğitenleri eğiten büyük ve çağdaş bir eğitim kurumu olur. Böylesi büyük hizmetlere aday tesisler, ancak böylesi hizmetleri yerine getirmekle yükümlü eğitim kurumlarına verilebilir. Daha açık bir deyişle... SPOR AKADEMİLERİNE

● Türkiye Spor Yazarları Derneği gerek yapısı gerekse de konumu gereği, çok geniş kapsamlı eğitim ve sağlık kompleksi olmaya aday bu tesisi yürütemez. Çünkü bu kompleks ister düşünülerek ister düşünülmeden yapılsın yurt çapında boyutları olan hizmet ünitesi olmaya adaydır. Dolayısıyla bu tesisin işletmesi gündeme geldiğinde her türlü kişisel, mesleki, kurum bağnazlığından kendimizi kurtarmamız gereklidir

Maçka'daki tesis spor akademilerine bırakılmalıdır

Maçka'daki Olimpik Yüzme Havuzu ve Spor Kompleksinin salt Spor Yazarları Derneği'nin yönetimine bırakılmaması doğrultusundaki yayınımız geniş yankılar uyandırdı.

Toplumumuzda gerçekleri dile getirmenin, geniş kitlelerin hak ve istemleri doğrultusunda uğraş vermenin ne denli zor olduğunu bilen kişiler olarak, niçin güçlü bir kuruluşu karşımıza alma görünümündeki bu yayını başlattık?

Amacımız ne Türkiye sporuna hizmeti kendine amaç edinmiş bir kuruluşu yermek, ne de sansasyon yaratarak toplumun ilgisini üzerimize çekmektir.

Yayınımızın tek amacı fakir halkın milyonlarca lirasıyla yapılmış tüm tesislerin olduğu gibi bu tesisin de geniş kitlelere çok yönlü hizmet verecek şekilde işletilmesinin sağlanmasına katkıda bulunmaktır.

Maçka'daki olimpik havuz Spor Yazarları Derneği'ne bırakılamaz

Kurum bağnazlığından kurtulmalıyız

Türkiye Spor Yazarları Derneği gerek yapısı gerekse de konumu gereği, çok geniş kapsamlı eğitim ve sağlık kompleksi olmaya aday bu tesisi yürütemez. Çünkü bu kompleks ister düşünülerek ister düşünülmeden yapılsın yurt çapında boyutları olan hizmetin ünitesi olmaya adaydır. Dolayısıyla bu tesisin işletmesi gündeme geldiğinde her türlü kişisel, mesleki, kurum bağnazlığından kendimizi kurtarmamız yurt ve hizmet gerçeği açısından gereklidir.

Maçka'daki tesisler;

a) Yüzme eğitim merkezi
b) Değişik spor branşlarının ulusal kamp merkezi
c) Sporcu ve halk sağlığı enstitüsü
d) Sportif ve hareketsizlik sonucu oluşan sakatlıkların tedavi merkezi
e) Su sporları araştırma merkezi
f) Fizik tedavi merkezi
g) Antrenör, ihtisas elemanı, masör eğitme merkezi olarak kullanılmalıdır. Bu anlamdaki etkinliklere ve bu etkinliklerin yönetildiği komplekslere Türkiye sporunun gerçekten gereksinimi vardır.

Maçka'daki tesislerin yapısal niteliği yukarda sayılan etkinliklerin tümüne yanıt olacak büyüklüktedir.

Böylesi çok yönlü hizmet üretecek bir yapının, yinelemekte fayda umuyoruz, yapısı gereği salt kendi üyelerine hizmet götürmeyi amaç edinmiş bir derneğe bırakılması yurt gerçekleriyle bağdaşamaz. Kaldı ki, derneğin yukarda sayılan hizmetleri yerine getirmeyi amaçlamış olması bile bu gerçeği değiştirmez. Çünkü derneğin mali zaman ve kültürel yapısı bu çok yönlü uğraşın altından kalkamaz.

Spor Akademisinin yüzme havuzu yok

Türkiye sporuna soluk aldırması yön vermesi geniş ve bilinçli hizmet götürmesi amacıyla kurulmuş bir eğitim kurumumuz var.

Anadoluhisarı Spor Akademisi adlı bu kurum hizmet yönünden büyük sorumlulukların altına sokulmasına karşın, yetersiz altyapı ve tesis nedeniyle yükümlülüklerini yerine getirememenin acısı içersindedir.

Akademi; diğer branşlarda olduğu gibi su sporları, halk sağlığı ve sportif tedavi konularında ihtisas elemanları yetiştirmek, yetiştirdiği elemanlarla yurt genelinde bu konuya ekolsel boyutta çalışma yöntemleri getirmekle yükümlüdür.

Ne var ki, akademinin ilgili konularda da hiçbir yeterli tesisi yoktur. Elemanlarının gerek pratik çalışmaları gerekse de bu çalışmalar sonucu elde ettikleri verileri geniş kitlelere hizmet şeklinde götürme olanakları yoktur.

Yukarıda anlattıklarımızın ışığı altında özetle şu gerçeği vurgulamakta yarar umuyoruz.

Öneri eleştiri ve eylem demokrasinin gereğidir

Maçka'daki spor tesisleri;

a) Ya... şu veya bu derneğe verilerek, kitlelere çok dar kapsamlı hizmet götüren kısır bir yapı olur.

b) Ya da... Hem geniş kitlelere hizmet götüren, hem de bu kitleleri eğitenleri eğiten büyük ve çağdaş bir eğitim kurumu olur.

Öneri, eleştiri ve eylem demokratik düzenin vazgeçilmez öğeleridir. Bu temelden çıkış yaparak sorunu tekrar irdeleme getiriyor ve öneriyoruz.

Böylesi büyük hizmetlere aday tesisler, ancak; böylesi hizmetleri yerine getirmekle yükümlü eğitim kurumlarına verilebilir.

Daha açık bir deyişle... Spor Akademilerine.

Nerden gelirse gelsin bu konudaki eleştiri ve önerilere bu anlamda tümüyle açığız.

ÖNERİLERİMİZ

Maçkadaki tesisler;
a) Yüzme eğitim merkezi
b) Değişik spor branşlarının ulusal kamp merkezi
c) Sporcu ve halk sağlığı enstitüsü
d) Sportif hareketsizlik sonucu oluşan sakatlıkların tedavi merkezi
e) Su Sporları araştırma merkezi
f) Fizik tedavi merkezi
g) Antrenör, ihtisas eleman, masör, eğitme merkezi
Olarak kullanılabilir.

TSYD'NİN AÇIKLAMASI

«Büyük Atatürk; gerçekleri söylemekten korkmayınız» demiş. Amma korkmadan konuşulanlar mutlaka tam gerçek olmalıdır.

Türkiye Spor Yazarları Derneği eş dernekler içinde halka en yakın ve sosyal içeriği çok yukarıda bir dernektir. Bir kulüp hüviyeti de taşıdığı için Galatasaray Kulübü'ne Ali Sami Yen Stadı'nın verildiği gibi bir protokolla Taşlık'daki Spor Tesisleri Türkiye Spor Yazarları Derneği'nin bir protokolla işletmesine verilmiştir.

Dernek 5 yıldan beri tüm maddi ve manevi gücünü kullanarak bu tesisin tamamlanmasına uğraşmıştır. Tesis hâlâ tamamlanmamıştır. Havuzun yüzde 30 eksiği vardır. Tüm tesis tamamlanınca bugün yönetimde olanların kongrelerde açıkladıkları gibi tabii ki halka açılacaktır.

Halka açılma tabiri lisansı olan, bir kulübe kayıtlı olan sporculara bir program dahilinde açılacak manasını taşır. İstanbul Bölge Müdürlüğü ve Yüzme Federasyonu ile yapılacak bir protokolla Olimpik Yüzme Havuzu, özel gayretlerle yapılmasına çalışılan Spor Kondüsyon ve Sağlık Merkezi spor yapmak isteyen çocuklarımızın hizmetinde olacak ve tüm organizasyonu dernek yüklenecektir. Halka açmak tabirini (hayrat bir deniz hamamı) gibi düşünenler varsa, bunu hiçbir zaman göremeyeceklerdir.

Tamamlanmayan, başlamayan daha yarım iken bile Türkiye'nin onurunu kurtarmak için Balkan Şampiyonasının yapılmasına izin verilen havuz, tabii ki onu yapan halkın çocuklarının emrinde olacaktır.

Havuz konusunda fikir yürütüp polemik isteyenlerin daha tamamlanmayan tesise bir taş koymaları, bir çivi çakmaları boş konuşmalarından daha yararlı olacaktır. Türk ulusu ne çekmişse boş konuşanlardan çekmiştir. Politika gibi her yazdığının doğru olduğuna inanan bir gazetede habercilik ilkesindeki 4'lü araştırma (konu-karşı ilgili-ilgili-tarafsız)yı bir kenara bırakıp bi tek ağızdan dinleyip yazmaması gerekirdi kanısındayım.»

ERDOĞAN ARIPINAR
TSYD GENEL SEKRETERİ

Amatör Sporcular Derneği önerilerimizi destekledi

Konuyla ilgili bir açıklama yapan A.S.D. (Amatör Sporcular Derneği) İstanbul Şube Başkanı Ufuk Saka önerilerimizi desteklediklerini belirterek şunları söyledi:

«Günümüz Türkiyesinde spor ve sporcuların sorunlarının çözümlenmesinde uğraş veren örgütlerden ikisi de Amatör Sporcular Derneği ile Türkiye Spor Yazarları Derneği'dir. Amatör Sporcular Derneği olarak spor ve sporcuların sorunlarına bakışımızın başında sporun bilimsel verilere uygun olarak yapılması ve sporcuların alt yapısal sorunlarının çözümü gelmektedir.

Maçka'daki tesislerin yüzme sporu başta olmak üzere daha birçok konuda sporumuzdaki eksikliklere yanıt verecek düzeyde olduğu açıktır. İşte bu noktada biz bu tesisin herhangi bir derneğe ya da spor kulübüne değil de başta sporcular olmak üzere tüm halkın elbetteki belli bir sistemle hizmetine açılmasından yanayız. Şu anda bu yolda ilk akla gelen Anadoluhisarı Spor Akademisi'dir.

Gerek bu konunun gereksa de spor tesislerinin en verimli olarak nasıl kullanılabileceği konusunun T.S.Y.D. tarafından da olumlu bir anlayışla tartışılarak çözüme ulaştırılacağından kuşkumuz yoktur.»

Yüzme Ajanı Yörük "Havuzu sporculara açmalıyız" dedi

İstanbul Yüzme Ajanı Oktay Yörük TSYD'nin sahip çıktığı havuzla ilgili olarak şunları söyledi:

«Maçka'daki havuzun henüz kati kabulü yapılmamıştır. Bu kabulün yapılmasından sonra havuzun kimin olduğu belli olacaktır. Yani çelişik durum altı ay kadar sonra çözülebilir. Tesise Belediye sahip çıkarsa diğer spor tesislerinde olduğu gibi burayı sportif karşılaşmalara açabiliriz.

Bu tesisin nasıl yapıldığı konusunda bir bilgim yok. Yalnız bana anlatılanlara göre TSYD ile BTGM arasında yapılan anlaşmadan sonra Türkiye Spor Yazarları Derneği havuzu yapmaya başlamış. İki veya üç milyon harcadıktan sonra paraları bitmiş. Bundan sonra tesisin yapılmasını Beden Terbiyesi üstlenmiş.»

Daha sonra tesisin bugünkü durumuna da değinen Yüzme Ajanı Oktay Yörük «Havuzun gerekli bakımı yapılmıyor. İstanbul'un acil ihtiyaçları arasında bulunan böyle bir yüzme havuzunun sorumsuzca adeta çürümeye bırakılması üzücüdür» dedi.

Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde atamalar hızlanarak sürüyor

Talat Asal, Güven Oyu'nu bekleyemedi!..

● Bakanlığa bağlı tüm birimlerin sorumlularıyla bir çok federasyon başkanının değiştirileceği bildiriliyor. Yeni atanan isimler MC döneminin bürokratları. Bu arada Bakanın şoförü de kıyımdan nasibini aldı

Ankara, (Politika) — 3. MC Hükümetinin Gençlik ve Spor Bakanı olarak göreve başlayan Talât Asal, hükümet programının belirlenmesini ve güvenoyunu beklemeden atamalara başladı. Asal'ın bakanlığa bağlı tüm genel müdürlük, daire başkanlıkları ve birimlerin yöneticelerini değiştireceği, yeni atananların ise 2. MC Hükümeti döneminde görev yapan ve CHP Hükümeti döneminde görevden alınan yöneticiler olduğu öğrenildi.

Göreve başladığının 2 günü elinde Danıştay kararı bulunan Talât Akgül'ü eski görevi olan Baş Müşavirliğe atayan Gençlik ve Spor Bakanı üçüncü gün, önce makam şoförünü, daha sonra ise Müsteşar'la Beden Terbiyesi Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısını değiştirdi. Müsteşar Nuri Kılcı bu görevden alınarak Bakanlık Müşavirliğine atanırken, yerine Orhan Bilgin müsteşar olarak, BTGM Vekili Nuri Sinan Doğan ise gene müşavirliğe verilirken yerine vekâleten Refeaddin Şahin atandı. Genel Müdür Yardımcısı Mazhar Vardar'ın yerine ise MC döneminde de bu görevi yürütmüş olan Yıldırım Acar getirildi. Hukuk Müşavirliğine ise Turhan Bozkurt, Özlük İşleri Daire Başkan Vekilliğine ise Bakanlık Müşaviri İlhan Özler atandı.

Atamaların bu arada hızlı bir şekilde süreceği ve bakanlığa bağlı tüm birimlerin yöneticilerinin değiştirileceği öğrenildi.

N. Sinan Doğan da koltuğuna ısınamadan gitti.

Basketbol Federasyonu Başkanlığından istifa eden Şaylan'ın yerine Osman Solakoğlu atandı

Ankara — Hükümet değişikliğinden sonra hızlanan istifa ve atama trafiğine dün de yeni halkalar eklendi.

Basketbol Federasyonu Başkanı Gencay Şaylan, görevinden istifa ettikten sonra boşalan yere eski başkanlardan Osman Solakoğlu yeniden getirildi.

Beden Terbiyesi Genel Müdürvekilliğine atanan Refaiddin Şahin'le bir görüşme yapan Basketbol Federasyonu Başkanı Gencay Şaylan «Basketbol ilgilerindeki krizi çözmek için görevi kabul etmiştim. Şimdiyse istifa ediyorum» dedi.

Şaylan daha sonra «Biz önümüzdeki sorunları çözmek için elimizden geleni yapmaya çalıştık. Başarılı olduysak ne mutlu. Bizden sonra gelecek federasyona neler yapmak istediğimizi belirten ikibuçuk sayfalık bir rapor sunacağız.» şeklinde konuştu.

Gencay Şaylan'ın istifasıyla boşalan federasyon başkanlığına eski başkan Osman Solakoğlu yeniden getirildi. Şaylan'ın istifasını kabul eden BTGM Vekili Şahin, görevi Solakoğluna teklif ederek olumlu yanıt aldıktan sonra, atamayla ilgili öneriyi Talat Asal'ın onayına gönderdi.

İstanbul'da Bölge Müdürü Erkuş görevden alınıyor

● Sızan haberlere göre Metin Erkuş'un yerine MC döneminin Bölge Müdürü Mehmet Çakır'ın getirileceği öğrenildi.

İstanbul, (Politika) — Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü İstanbul Bölge Başkanlığı Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal'ın İstanbul'a ani gelişi nedeniyle hareketli günlerinden birini yaşadı.

Talat Asal'ın annesinin ölümü üzerine İstanbul'a gelmesi, bazı görevlilere korkulu anlar yaşatırken, İstanbul Bölge Müdürü Metin Erkuş'un görevden alınacağı da öğrenildi.

Sızan haberlere göre Erkuş'tan boşalacak Bölge Müdürlüğü görevine MC dönemi nin bölge müdürü Mehmet Çakır yeniden getirilecek. Bu atamanın en geç güven oylamasından sonra yapılacağı söyleniyor.

Bakanın geleceği haberi, Bölge Müdürlüğü'nde çalışanlar arasında heyecan yaratırken, bazı görevliler ve göbekçi takımı bakanı karşılamaya gittiler. Bu arada bölgede kalanlar da yanlarında taşıdıkları Türkiye haritalarında kendilerine yer aramaya başladılar.

Çalışanlar arasında geçen konuşmalarda bir kaç görevli iktidarda bulunan isimlerden kendilerine akraba olanları belirtirken, bazı görevliler de nüfus kütüklerini karıştırarak unutulmuş bir akrabalığı ortaya çıkarmaya çalışıyorlardı.

Kendilerine iktidardan bir akraba ya da tanıdık çıkaramayanlarsa sessiz bir köşeye çekilip üzgün yüz ifadeleriyle haritaları incelemekle yetiniyorlardı.

Bu arada Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal'ın annesinin öldüğü hastaneye gittiği ve bölgeye gelmeyeceği haberi duyulunca bölge çalışanları arasında belirgin bir gevşeme gözlendi.

● Gençlik ve Spor Bakanlığı, kulüplerin formalarına reklam almamalarını öngören yasağı kaldırıyor

Futbolcuların gene reklam panosu olması için çalışma yapılıyor

Ankara — Gençlik ve Spor Bakanlığı profesyonel kulüplerin formalarına reklam almalarını yasaklayan kararın kaldırılmasını prensip olarak kabul etti.

Özellikle Fenerbahçe, Galatasaray ve Beşiktaş kulüplerinin bu konudaki istekleri Bakanlıkça yerinde bulundu.

Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal'ın kulüplerin formalarına reklam alabilmelerini yasaklayan kararın kaldırılmasından yana olduğu öğrenildi. Önümüzdeki günlerde oluşturulacak bir komisyon konuyu inceleyecek ve alınacak karar Merkez Danışma Kurulundan geçtikten sonra Resmi Gazete'de yayınlanacak ve yürürlüğe girecek.

gündem

ÖZLEM ÖZGÜR

TİP'in değerlendirmesi üstüne (2)

(Baştarafı 2. Sayfada)

partisiyim, ya da onun bir parçasıyım mı, diyorsun. Oldu ve anlaşıldı. Türkiye'nin içinde bulunduğu zor koşullar ve tehlikeler, ortadadır. Bu konularda farklı düşünmüyoruz. Gel, bu ilkeler etrafında, ortak düşmana karşı birlik olalım, yığınların içinde ve yığınlarla birlikte savaşalım. Öncünün, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin kim olduğu sorusu, işte bu kavganın içinde yanıtını bulur. Ve de sorun, Türkiye'nin somut koşulları, öylesi gereksiz ve anlamsız tartışmaları değil; demokrasi güçlerinin eylem ve cephe birliğini dayatıyor. İlke olan, ilkeli olan budur. Öbürü ise; işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin kim olduğunu tartışmaya kalkmak ise, kelimenin gerçek anlamıyla, atın önüne arabayı sürmek olur...

İLAN

TÜRKİYE EMLAK KREDİ BANKASI A. O
Genel Müdürlüğünden

Bankamızın aşağıda keşif bedeli belirtilen inşaatımızın Bayındırlık Bakanlığı 1979 yılı birim fiatları esasları üzerinden, aşağıdaki şartlarla ihaleye konulmuştur.

1 — Pendik Konutlu şube

Keşif B.	Geçici Tem.	İhale Tarihi
6.244.088,92	200.000	27.11.1979

2 — Eksiltme dosyasında belirtildiği gibi inşaat betonarme demir bedeli bankaca yatırılacaktır.
3 — Senelere sari fiat uygulaması 7/15765 sayılı kararname esaslarına göre yapılacaktır.
4 — Kati teminatın yarısı sözleşme anında alınacak bakiyesi ara hakedişlerden tamamlanacaktır.
5 — Birim fiat ekli listesi dışındaki sair inşaat malzemelerine de gerektiğinde ihzarat ödenebilecektir.
6 — Eksiltme belirtilen tarihte saat 16.00'da yapılacağından teklif zarfları eksiltme dosyasındaki eksiltme şartlarına göre hazırlanarak aynı günde saat 15.00'e kadar Genel Müdürlüğümüz Haberleşme Müdürlüğüne verilmiş veya gelmiş bulunmaları şarttır. Postadaki gecikmeler kabul edilmez.
7 — Yukarıda ismi belirtilen inşaatımızın ihalesine iştirak edecekler en az işin keşif bedeli kadar Bayındırlık Bakanlığı «B» grubu müteahhitlik karnesi, ayrıca 1979 yılı Ticaret Odası vizesine havi belge ve banka referans mektubu, ibraz edecek ve bu işleri yaptıklarına dair iş bitirme belgeleri ile beraber en geç ihale tarihinden 3 gün önce mesai saati sonuna kadar yeterlik belgesi ile baş vurulması gerekmektedir.
8 — İştirak belgesinin verilip verilmeyeceği ihale tarihinden engeç 1 gün evvel iştirakçiler tarafından Bankamızın İnşaat ve Proje Müdürlüğünden öğrenilecektir ve belge alınacaktır.
9 — İşlere ait ihale dosyası Genel Müdürlüğümüz İnşaat ve Proje Müdürlüğümüzden 1.000.— TL. mukabilinde temin edilebileceği gibi inşaatın bulunduğu İstanbul Kartal Şubelerimizden temin edilebilecektir.

Bankamız 2490 sayılı yasaya tabi değildir.

(Basın: 23837) — 2691

İLAN

TÜRKİYE PETROLLERİ A. O.
GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Ortaklığımız İzmir Aliağa Rafinerisi Bölge Müdürlüğünde bulunan takriben 5000 adet boş yağ ve furfurol varili satılacaktır.

a) Bu işe ait şartnameler
1— TPAO Genel Müdürlüğü
Milli Müdafaa Cad. No. 22
BAKANLIKLAR - ANKARA
2— TPAO İzmir Rafinerisi
Bölge Müdürlüğü
ALİAĞA - İZMİR
adreslerinden bedelsiz olarak temin edilebilir.
b) Satılacak malzeme İzmir Rafinerisi Bölge Müdürlüğünde görüldükten sonra teklif verilecektir.
c) Teklifler kapalı zarfla yapılacak ve 29 Kasım 1979 günü saat 12.00 ye kadar Genel Müdürlüğümüz Muhaberat Müdürlüğüne verilmiş olacak, postada vaki gecikmeler kabul edilmiyecektir.
d) Ortaklığımız ihale kanununa tabi olmayıp malzemeyi satıp satmamakta veya dilediğine satmakta serbesttir.

(Basın: 23775) — 2676

İLAN

İst. 4. Asliye Hukuk Hakimliği

1978/862

Davacı Ali Kaymak namına vekili Av. İnci Boylan tarafından davalı Sevinç Gök aleyhine açılan Tapu Kaydının tescili davasının duruşması sırasında.

Dericiler sokak Zarif apartmanı Kurtuluşta ikamet eden Davalı SEVİNÇ GÖK'ün adresinde bulunamadığından tarafına gıyabın gazete ile ilanen tebliğ kararlı olduğundan duruşmanın atılı bulunduğu 13.11.1979 günü saat 10.25'de duruşmada bulunmanız gelmediğiniz takdirde gıyabınızda duruşmaya devam olunacağından. Gıyap kararı yerine kaim olmak üzere ilânen duyurulur.

(Basın: 8246) — 2708

İLAN

PETKİM-İŞ
TÜRKİYE PETROL ve KİMYA SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASI
GENEL BAŞKANLIĞINDAN

Sendikamız aşağıda ünvan ve adresleri yazılı işyerleri işverenleri ile işyeri seviyesinde Toplu İş Sözleşmesi yapacaktır.

275 sayılı yasa gereğince ilân olunur.

(Basın: 8247) — 2707

1 — ABFAR İLAÇ SANAYİİ A.Ş.
Fırın Sok. No. 57-59-61
Şişli - İSTANBUL
2 — LİBA LABORATUVARI A.Ş.
Palanga Cad. No. 35-33
Ortaköy - İSTANBUL

34 CHP'li parlamenter:

(Baştarafı 1. sayfada) üzerine gitmeyen, gidemeyen çevrelerin düşün özgürlüğünü bile ayaklar altına alarak gazeteci tutuklamaları, bu yolla da basın üzerinde baskı kurmaları düşündürücüdür. TÜS-DER, Halkevleri, POL-DER, ilerici devrimci kadın ve gençlik örgütleri gibi demokrasi savaşımında yer olan kuruluşların sudan nedenlerle kapatılması hele parti liderlerinin soruşturmaya uğraması ve tutuklanması demokrasimiz açısından endişe vericidir.

Bu anntidemokratik uygulamaların son acı örneğini TÖB-DER olayında yaşamaktayız. Aylarca önce yapılan TÖB-DER şube başkanları toplantısında sözalan 11'i Merkez Yürütme Kurulu üyesi olmak üzere 36 öğretmenin tutuklanması, tutuklananların içinde usule ilişkin görüş belirtenlerin bile bulunması üzücüdür.

Aslında, demokrasinin doğal kuruluşları olan demokratik kitle örgütlerinin yöneticilerin suçlulukları kesinleşmeden tutuklanmaları, sözkonusu örgütler üzerinde baskı kurmak, işlevlerini kısıtlamak amacına yöneliktir kanısındayız. Bu üzerinde ayrıca durulması gereken bir konudur.

Bugün hergünden çok toplumumuzun barışa ve güvenliğe gereksinimi vardır. Yasal sınırlar içinde görev yapan yetkililerin daha dikkatli davranmalarını beklemek hakkımızdır.

Cinayet işleyen örgütlerle, demokratik kuruluşların ve işçi sınıfı örgütlerinin bir tutulamayacağı bir gerçektir.

Toplumumuzun bir gün önce barışa, özgürlüğe kavuşabilmesi; demokrasinin tüm halkımızca kullanılabilir duruma gelmesiyle mümkündür. Bunu sağlamak, özellikle kişi ve düşünce özgürlüklerine içtenlikle saygılı yansız devlet kurumlarına düşer.

İlericilerin, demokratların ve yurtseverlerin verdiği demokrasi mücadelesini sürekli engellemek, tarih boyu mümkün olamamıştır.

Çağdaş demokrasinin ülkemizde yerleşmesi ve yaşanır duruma gelmesine kadar savaşımın sürmesi kaçınılmazdır.

Bunun gereğini her kurum ve kuruluşta görevli aydınlar yerine getirmek durumundadır. Faşizme karşı barış ve özgürlük, kapitalizme karşı emek, zulme karşı adalet, elbette savunulmaya değerdir.

Düzenden kaynaklanan kaçakçılığın, vurgunun, soygunun, cinayetlerin ve onların örgütlerinin üzerine gitmek varken, bozuk düzeni bir süre daha yaşatabilmek için hedef saptırma çabaları boşuna olacaktır. Asıl hedefe duraksamadan cesaretle yürümek tüm demokrasi güçlerinin tarihsel görevidir.»

Parlamentoda yapılan basın toplantısında açıklanan deklarasyonu imzalayan CHP sol kanat 34 parlamenterin isimleri şöyle:

İzmir Milletvekili Ferhat Aslantaş, Ordu Milletvekili Temel Ateş, Yozgat Milletvekili Veli Zeren, Denizli Milletvekili Mustafa Gazalcı, Çanakkale Milletvekili Altan Tuna, Ordu Milletvekili Ertuğrul Günay, Zonguldak Milletvekili Kemal Anadol, İzmir Milletvekili Süleyman Genç, Zonguldak Senatörü Mehmet Ali Pestilci, Kırklareli Milletvekili Gündüz Onat, Edirne Milletvekili F. Sabri Öznal, Malatya Milletvekili Mustafa Şentürk, Elazığ Milletvekili Faik Öztürk, Adana Milletvekili İsmail Hakkı Öztorun, Diyarbakır Milletvekili İskan Azizoğlu, Kütahya Milletvekili Nizamettin Çoban, Muş Milletvekili Burhan Garip Şavlı, Kocaeli Milletvekili İbrahim Akdoğan, Ankara Milletvekili Cengiz Şensel ve Erol Saraçoğlu, İzmir Milletvekili Neccar Türkcan, Afyon Milletvekili İsmail Akın, Balıkesir Milletvekili Necati Cebe ve Nuri Bosyel, Artvin Milletvekili Mehmet Balta, Muğla Milletvekili Sami Gökmen, Manisa Milletvekili Ergin Topkaya ve Hasan Demgil, Niğde Milletvekili Abdullah Emre İleri, Konya Milletvekili Hüseyin Kaleli, Niğde Milletvekili Yılmaz Cemal Bor, Hatay Senatörü Mehmet Sönmez, Elazığ Milletvekili Hasan Vildan, Edirne Milletvekili S. Sırrı Ergun.

Hükümet SEKA

(Baştarafı 1. sayfada) hükümet programı üzerinde sürdürülen çalışmaların tamamlandığı belirtilerek Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikası İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve bağlı işyerlerinde alınan grev kararının 30 gün süre ile ertelenmesine, tüm yurtta geceleri uygulanan elektrik kesintilerinin 18 Kasımdan başlayarak kaldırılmasına karar verildiği bildirildi. Açıklamada ayrıca Bakanlar Kurulunun 18 Kasım günü yeniden toplanacağı belirtilerek «kaçakçılığın men ve takibinde görev alan kamu görevlilerinin yaralanması, sakat kalma ve ölüm hallerinde kendilerine ve geride kalan ailelerine tazminat ödenmesiyle ilgili bir kanun tasarısının kısşüratle meclislere sevkine karar verilmiştir» denildi.

Halkın gözünü boyamak için uygulaması olmayan hastane ücretleri indiriminin hemen ardından Ticaret Bakanı resmen yağa zam yapılacağını açıkladı. Ecevit hükümeti döneminde yandaşları tarafından stoklanan yağın yüzde yüze yakın bir fiyatla piyasaya çıkacağını belirten Ticaret Bakanı Halil Başol zammı «yağ hammaddesi ile yağ fiyatları arasında dengesizlik bulunduğu bunun giderileceğini» belirterek savundu.

Öte yandan Nuri Bayar'ın girişimleri sonucu seçimler öncesi yağ stoku yapan yağ sanayicilerinin de Ticaret Bakanının açıklamasına paralel olarak zam yapılması için gerekli başvuruda bulundukları belirtiliyor. Yağ sanayicileri ürünlerine yüzde yüze varan zamlar istediler.

Demirel hükümetinin yakın gelecekte zam yapacağı bildirilen diğer mallar arasında başta benzin olmak üzere petrol ürünleri, çimento, otomobil, radyo, televizyon ve elektrikli ev eşyaları bulunmaktadır. Petrol ürünlerine yapılacak zam petrol üreticilerinin ham petrole yapacakları zam oranında olacak, çimentoya yüzde yüz diğer mallara ise yüzde 40 oranında zam gelecek

İstanbul Üniversitesi Rektörlüğünden

Rektörlük örgütünde açık bulunan 657 sayılı kanuna tabi Genel İdare Hizmetleri, ve Yardımcı Hizmetler sınıfına dahil kadrolara ve yevmiyeli olarak eleman alınacaktır yapılacak müracaatları değerlendirip göreve alıp almama hususunda idarenin takdir hakkı saklıdır.

İsteklilerin 6 Aralık Perşembe günü saat 17.00'ye kadar müracaat formu doldurmak üzere bir fotoğraf ile Rektörlük Özlük İşleri Müdürlüğüne (Horhor Cad. No: 13) başvurmaları duyrulur.

(Basın: 23949) — 2703

ETİBANK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN
«Nakliye Yaptırılacaktır»

Gebze-Dil İskelesi Solventaş depolarından Seydişehir Alüminyum İşletmesi depolarına 30.000 ton % 50 konsantrasyonlu sıvı sudkostik naklettirilecektir.

1— Bu nakliye ile ilgili şartnameler:
a) Etibank Genel Müdürlüğü Satınalma Dairesi Başkanlığında,
b) Seydişehir Alüminyum İşletmesi Müessese Müdürlüğünden temin edilebilinir,
2— Bu ihale ile ilgili muvakkat teminat 1.000.000.- TL. dir.
3— Yeterlik belgesi verilebilmesi için teklif alma şartnamesinde belirtilen belgelerin 21.11.1979 günü saat 14.00 de kadar Etibank Genel Müdürlüğü Genel Evrak Servisine verilmiş olacaktır.
4— İsteklilere 29.11.1979 tarihinden itibaren yeterlik belgesi Etibank Genel Müdürlüğü Satınalma Dairesi Başkanlığınca verilecektir.
5— İstekliler kapalı zarf teklif mektuplarını en geç 4.12.1979 günü saat 12.00 ye kadar Etibank Genel Müdürlüğü Genel Evrak Servisine vermiş olacaktır. Teklifler aynı gün saat 15.00 de açılacaktır.
6— Postada vaki gecikmeler dikkate alınmayacaktır.
7— Bankamız 2490 sayılı Kanuna tabi değildir.

(Basın: 23971) — 2702

Sıkıyönetim sertleşsin sınıf sendikacılığı

(Baştarafı 1. Sayfada) İşverenler MHP ve MSP destekli Demirel hükümetinden ayrıca yapacakları yatırımlarının desteklenmesini, ihracat işlemlerine ağırlık verilmesini, «genel grev hakkı» istemlerine kulak verilmemesini istediler.

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu dün hükümete, «anarşinin önlenmesi, ekonomik sorunlar, sosyal sorunlar» başlığı altında 7 sayfalık bir istekler listesi sundu.

ANARŞİNİN ÖNLENMESİ

DGM yasasının çıkarılması, yasalarda gerekli değişiklikler yapılarak ideolojik dernekçilik ve ideolojik sendikacılığın kesinlikle önlenmesi, sıkıyönetim üzerinde en küçük bir müdahale ve yönlendirmeye imkan bırakılmaması adeta rafa kaldırılmış bulunan 141-142 ve 163'ncü maddelere işlerlik kazandırılması, siyasi istikrarın sağlanması, güçlü ve devamlı hükümetlerin kurulması için Anayasanın ve seçim kanunlarının değiştirilmesi.

EKONOMİK SORUNLAR

Madenlerden erzak dağıtımına kadar uzanan devletçilik uygulamalarının kaldırılması, ham madde sıkıntılarının giderilmesi, batı ülkeleri ve Türkiye arasında bir sanayi, sermaye ve teknoloji işbirliğinin kurulması, AET ile ilişkilerin dondurulması girişimlerinden vazgeçilerek kesin üyeliğin sağlanması, ihracat işlemlerine ağırlık tanınması,

SOSYAL SORUNLAR

«Kıdem tazminatına tavan getirilmesi, kıdem tazminatının kanunla kurulacak bir fondan karşılanması, asgari ücretlerin en az üç yılda ve bir hükümet tarafından belirlenmesi, işverenlere gerekli süre tanınmadan işyerinin kapatılmaması, işçilerin birden fazla sendikaya üye olmalarının önlenmesi, grevde geçen sürenin ücretlerinin sendika tarafından ödenmesi, sendikaların idari ve mali yönden periyodik ve ciddi bir denetime tabi tutulması sendika ve dernekleri ilişkilerinin önlenmesi, işkolu işyeri ayrımının giderilerek tek sözleşmenin benimsenmesi, toplu sözleşmelerde genel bir ücret politikasının saptanması, ideolojik amaçlı grevlerin önlenmesi kanuni ve tarafsız bir organ tarafından ihtilafın kesin bir biçimde karara bağlanarak grevlerin sona erdirilmesi, grevlerde karşılaşılan kanunsuz durumların müeyyidelerindirilmesinin sağlanması için yasaklar getirilmesi, çalışma hayatında rastlanan toplumsal olaylar nedeniyle başta TCK olmak üzere toplantı ve gösteri yürüyüşleri, iller idaresi, polis vazife ve selahiyetlerinde değişikliklerin yapılması, genel grev hakkı ile memurlara grev hakkının tanınması yolundaki taleplere itibar edilmemesi, işçinin yönetime katılması ilkesinden vazgeçilmesi.»

ABD füzelerinin

(Baştarafı 1. sayfada) sine karşı çıktıkları, yalnız İngiltere'nin ABD'nin önerisini desteklediği bildirildi.

Nükleer Planlama Grubu toplantısında Belçika ve Hollanda'ya 48, Almanya'ya 177 ve İtalya'ya 112 füze yerleştirilmesi öngörülüyordu.

TASS'IN YORUMU

TASS Ajansı Lahey'de toplanan NATO Nükleer Planlama Grubu Toplantısı'nda görüşülen NATO'nun nükleer gücünün modernleştirilmesi'nin Avrupa kıtasında atom silahının da kullanılacağı bir silahlı çatışma tehlikesini kuvvetlendireceğini belirtti.

Lahey'de alınan kararların NATO ülkelerine yapılan «tavsiyelerden» başka değeri olmadığını kaydeden TASS Ajansı, bu ülkelerin Aralık ayında Brüksel'de Pentagon ve NATO planları ile Brejnev'in barış girişimleriyle ilgili görüşmelere derhal başlanması arasında bir seçim yapma sorunluluğu ile karşı karşıya kalacaklarını belirtti.

Ajans, Lahey'de Batı Avrupa ülkelerini, özellikle Federal Alamnya'yı Pentagon'un nükleer tutsağı haline getirme amacını güden tehlikeli yolda yeni bir adım attığını kaydetti.

TASS Ajansı ayrıca, Hollanda'nın NATO füzelerinin yerleştirilmesinden önce Moskova ile yapılacak görüşmelerin beklenmesi yolundaki isteğini hatırlatarak Danimarka, Norveç ve Belçika yetkililerinin bu konuda tereddüde düştüklerini ifade etti.

KONGRE

Derneğimizin II. Olağan Genel Kurulu 26 Kasım 1979 Pazartesi günü saat 14.00 te İstanbul Tabibler Odası Cağaloğlu Toplantı Salonunda yapılacaktır. Tüm üyelerimize ve ilgililere duyurulur.

GÜNDEM:
1 —) Açılış ve divan seçimi,
2 —) Kongre karar komisyonlarının oluşturulması, çalışması,
3 —) Konukların konuşması,
4 —) Çalışma ve mali raporun okunması,
5 —) Raporların eleştirisi, aklama,
6 —) Hazırlanan kararların okunması,
7 —) Kararların eleştirisi ve oylanması
8 —) Resmi organların seçimi,
9 —) Dilekler ve kapanış

AMATÖR SPORCULAR DERNEĞİ İSTANBUL ŞUBESİ
(Po: 2711)

ADRES DEĞİŞİKLİĞİ

TÖB - DER Beykoz Şubesi Kavaklıdere Cad. No: 51/A'dan 51/B'ye taşınmıştır. Üyelerimize ve ilgililere duyurulur.

BEYKOZ TÖB - DER ŞUBESİ
(Po: 2710)

KONGRE

Tugayyolu Kültür Dayanışma Derneği ilk Genel Kurulu 2 Aralık 1979 eğer çoğunluk sağlanamazsa 9 Aralık Pazar günü dernek lokalinde yapılacaktır.

GÜNDEM:
1) Açılış ve saygı duruşu
2) Başkanlık seçimi
3) Açılış konuşması
4) Diğer konuşmalar ve öneriler
5) Organların seçimi ve kapanış

(Po: 2712)

Engin ve TÖB-DER

(Baştarafı 8, Sayfada) mektuplarda, son günlerde iyice yoğunlaşan antidemokratik baskılar dile getiriliyor, kınanıyor ve son tutuklamaların kaldırılması isteniyor.

«İGD AÇILMALIDIR»

Diğer yandan bir süre önce İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nca genel merkezi ve tüm şubeleri kapatılan İGD'nin açılmasını isteyen açıklamalar, basın bildirileri, yayınlanıyor. Zonguldak'ta sıkıyönetimce kapatılan TÜS DER Şube Başkanı Hüseyin Yılmaz, Balıkesir'de Maden-İş, Beton-İş, Sağlık Emekçileri, İlerici Kadınlar, İlerici Gençler, Marmara Köy-Der temsilciliği, Halkevi ve TÖB DER Şubesi, Lice'de TÖB-DER Şubesi, İlerici Gençler, İlerici Kadınlar, Sağlık Emekçileri, Lice Köy Kalkınma Derneği, Siirt'te İlerici Gençler, İlerici Liseliler, Sağlık Emekçileri yaptıkları ortak açıklamalarda İGD ve İKD'nin açılmasını istediler.

Siegen Türk İşçileri Birliği ile Batı Berlin Türkiye Gençlik Birliği de yaptıkları ayrı ayrı açıklamalarda İGD'nin kapatılmasını protesto ettiler.

İKİ ŞUBE YÖNETİCİSİ ANKARA'YA GETİRİLDİ

TÖB-DER Ergani Şube Başkanı ile Lice Şube Saymanı, polis tarafından gözaltına alınarak Ankara'ya gönderildiler.

Yetkililer, TÖB-DER Ergani Şube Başkanı Halil Arat ile Lice TÖB-DER Şube Saymanı'nın, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca istendiğini, sözkonusu iki yöneticinin bir süre önce Ankara'da yapılan TÖB-DER Başkanlar toplantısına katıldıklarını belirtmişler.

Doktorlar

(Baştarafı 1. Sayfada) can güvenliğinin ivedi sağlanmasını istedi. Atabek açıklamasında ayrıca yoğunlaşan baskı ve tutuklamalara da değinerek Aydın Engin ve TÖB-DER yöneticilerinin serbest bırakılmalarını istedi. Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Atabek, saldırıların durmaması, tutuklamalara son verilmemesi halinde doktorların eyleme geçeceklerini bildirdi.

ABD, İran için teyakkuz durumu ilan etti

Dış Haberler Servisi — ABD Başkanı Carter, ABD bankalarında bulunan İran'a ait tüm mali yatırımları dondurduktan sonra ülke çapında ulusal teyakkuz durumu ilan etti. Bu arada Basra Körfezi ülkelerinden gelen haberler, ABD'nin İran'a karşı bir askeri harekata girişeceğini belirtiyor.

Faşistler Gazi Eğitim Enstitüsünü

(Baştarafı 1. sayfada) okula girerek tüm binaları işgal ettiler.

Bu arada normal olarak her gün okula gelen öğrenciler okul önünde güvenlik kuvvetlerince beklettiler. Enstitü yöneticileri güvenlik kuvvetlerinin okulu işgal eden öğrencilerin kimlik kontrolü yapmasını ve öğrenci olmayanların okuldan uzaklaştırılmasını istediler.

Güvenlik kuvvetleri saat 12.30 sıralarında okulu işgal edenlerin okuldan uzaklaşmasını sağladı. İşgal süresince okul önünde bekleyen öğrenciler, saat 13'den itibaren sınıflara alınarak derslerine başladılar.

● EGO'da dün iki kez yapılan aramada dolaplarında Genel-İş Sendikası'nın «Emek» adlı gazetesi bulunan dört işçi gözaltına alındı.

Sabah saat 08.30 sıralarında EGO'nun endeks bölümünü saran polis daha sonra yaptığı aramada 4 işçiyi gözaltına aldı. Öğle paydosu sırasında da Genel-İş 4 Nolu Şube Başkanı Naci Başsorgun'un toplusözleşme görüşmeleri hakkında işçilere bilgi vermek üzere bir toplantı yapması üzerine polis ikinci kez arama yaptı.

Genel-İş Genel Sekreteri Ertan Andaç'ın olay üzerine EGO'ya geldiği ve işçilerle görüştüğü bildirildi. Andaç'ın toplusözleşmelerin güvenceleri altında olduğunu ve EGO'dan atılan 6 kişiye sahip çıkılacağını söylediği bildirildi.

●(Acil Yardım ve Trafik Hastanesi'nde ilerici ve demokrat sağlık personeli güç ve eylem birliği yaparak antidemokratik baskıların, sürgünlerin son bulması için bir gösteri yaptılar.

Son iki ayda Acil Yardım ve Trafik Hastanesi'nde antidemokratik baskıların yoğunlaşması ve son olarak 4 sağlık personelinin sürülmesi üzerine önceki gün hastane personeli öğle yemeğini boykot etti ve «Faşist baskılara son», «Sürgünlere son» yazılı pullar attı.

● TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu da bir açıklama yaparak üyeleri Güven Yılmaz'ın banka önüne parkettiği gerekçesiyle öldürülmesini kınadıklarını bildirdi. Açıklamada «Üyemizin katili, onu vuran jandarma erinden öte, güvenlik güçlerine savunmasız insanlara ateş edebileceklerini söyleyen zihniyettir» denildi.

İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu'nun açıklamasında şöyle denildi:

«İstanbul Kadıköy İş Bankası önünde görevli jandarma eri, üyemiz İnşaat Mühendisi Güven Yılmaz'ı arabasını banka önüne parkettiği gerekçesiyle vurarak öldürmüştür.

Görevleri halkın güvenliğini sağlamak olan güvenlik güçlerinin bankaların güvenliğini sağlama gerekçesiyle sorgusuz, yargısız adam öldürmeleri açık bir baskı uygulamasıdır.

Yanlış yere parketmek bir trafik suçu olup cezası bellidir. Yanlış yere parkettiği için insanların öldürüldüğü dünyanın hiçbir yerinde görülmemiştir.

Üyemiz Güven Yılmaz'ın katili, onu vuran jandarma erinden öte, güvenlik güçlerine savunmasız insanlara ateş edebileceklerini söyleyen zihniyettir.

İnşaat mühendisleri Odası olarak bu olayı şiddetle kınar, halka yönelik bu tür saldırıların son bulması için mücadeleye kararlı olduğumuzu bildiririz.»

SAMSUN'DA

Samsun'da önceki gece 0.45 sıralarında bir öğrenci kimliği belirlenemeyen kişilerin açtıkları ateş sonucu vurularak öldürüldü. Alınan bilgiye göre Nazım Koş adındaki Samsun Eğitim Enstitüsü son sınıf öğrencisi Unkapanı Caddesi üzerinde saldırıya uğradı. Saldırı sonunda ağır yaralanan Nazım Koş hastaneye kaldırılırken yolda öldü.

URFA'DA

Urfa'da önceki gece kimlikleri henüz belirlenemeyen kişiler bir kahvehaneyi silahla tarayarak iki kişiyi öldürdüler, sekiz kişiyi de yaraladılar.

BATMAN'DA

Batman'da İlerici Gençler Derneği Başkanı Şerif Bayram ile bir öğretmenin ve yine İGD üyesi olan bir gencin gerekçe gösterilmeden gözaltına alındıkları öğrenildi.

KONYA'DA

Türkiye İşçi Partisi Ereğli İlçesi Şube Başkanı Mehmet Araç, İlçe Yönetim Kurulu üyesi Ali Çelik'le birlikte Sümerbank'a bağlı bez ve dokuma fabrikasının önünde bildiri dağıttıkları gerekçesiyle güvenlik görevlilerince yakalandılar.

İSTANBUL'DA

MHP Zeytinburnu İlçe Başkanı İsmail Aslan dün sabah uğradığı silahlı bir saldırı sonucu ağır yaralandı.

İçişleri

(Baştarafı 1. Sayfa'da) teşar Yardımcılığına getirildi. Ankara Valisi'nin yerine ise eski Emniyet Genel Müdürlerinden Vecdi Gönül getirildi. Konuyla ilgili olarak ANKA şu haberi verdi:

Önceki gece telsiz emri ile ve «vekaleten» yapılan atamalardan Müsteşar Ziya Çoker'in haberdar edilmediği öne sürülüyor. İçişleri Ba-

— Çay Kaymakamı Erdinç Büyükakalın, Bitlis Valiliği'ne.

— Metin Turcan, Hakkari Valiliği'ne.

Bu arada, asil atamalar için kararnameler Cumhurbaşkanı'na sunulduğunda, bazı kararnamelerin geri döndürülebileceği de öne sürülüyor. Bilindiği gibi, Cumhurbaşkanı Korutürk, Ecevit Hükümeti döneminde, Avni Kızılaslan'ın Bitlis, Mustafa Gündeşlioğlu'nun da Muğla Valiliği'ne atanmalarına ilişkin kararnameleri, vali adaylarının genç olduğu gerekçesiyle imzalamamıştı. Önceki gece telsiz emriyle Bitlis Valiliği'ne gönderilen Erdinç Büyükakalın'ın da Kızılaslan ve Gündeşlioğlu ile aynı dönemden olduğu öğrenildi.

DİSK Yürütme Kurulu "Parti

(Baştarafı 1. Sayfa'da) dağıtıldığı belirtilerek, bu metinde yeralan «program», «örgütlenme» gibi sözcüklerin yanlış değerlendirildiği kaydedildi. «Politik mücadelenin sınıf mücadelesinin en yüksek biçimi» olduğu hatırlatılan DİSK Yürütme Kurulu'nun bildirisinde şu görüşlere yer verildi:

«Politik mücadelenin örgütü işçi sınıfı partisidir. Amaçları ve örgütsel yapıları farklı olan işçi sınıfı partisi ile sendikalar arasındaki ayrımları gözardı etmek, işçi sınıfı mücadelesine oldukça büyük zararlar verir. Ekonomik mücadele içinde sendikalar, işçi sınıfının gerçek kurtuluşu için bir bilinçlenme merkezi, bir okul gibi çalışmak durumundadırlar. Ancak, farklı siyasi görüş, dinsel inanç taşıyan işçileri biraraya getiren sendikalara işçi sınıfı partisi görevleri yüklenmek istendiğinde sendika olma özelliğini yitirirler... İşçi sınıfının mücadelesi bu konudaki tüm sapmaları aşarak gelişmiştir. Sosyalist hareketin birliğinin henüz sağlanamadığı Türkiye'de sendika-parti ilişkilerini doğru değerlendiremeyen sapmalar her zaman ortaya çıkmakta, bu eğilimler sendika yıkıcılığına kadar varmaktadır.»

DİSK'in açıklamasında bir liğe yönelik çabaların parti kurmak ile özdeş olmadığı ifade edilerek «Demokratik sınıf ve kitle örgütü olma niteliğini hiçbir zaman gözardı etmeyen DİSK yasal olarak da bir siyasi parti kuramaz» denildi. Açıklamada ayrıca DİSK Yönetim Kurulu'nun kararı doğrultusunda çeşitli sosyalist örgüt, eğilim ve kişilerle gerekli temasların yapılacağı ve varılacak sonuçların karar organlarında değerlendirileceği, Türkiye'de sosyalistlerin birliğine yönelik somut adımların atılmasına çalışılacağı da ifade edildi.

DEVRİMCİ TOPRAK-İŞ VE PETKİM-İŞ

Öte yandan DİSK'e bağlı Devrimci Toprak - İş ve Petkim - İş sendikaları da, basında yeralan DİSK'in parti kurma yolundaki haberlerin ışığında bu girişime karşı çıktılar.

Deterjana yüzde 50 resmi, yüzde 30 keyfi zam yapıldı

Halid SERTEL

Son olarak bir ay önce resmen zam yapılan toz ve krem deterjanlar, piyasada da keyfi zam gördü. Üretici firmalar piyasada yaklaşık yüzde 30'u bulan keyfi zamlarla ilgili olarak, bu zammın kendi bilgileri dışında gerçekleştiğini öne sürdüler. Deterjan fiyatları bir ay önce, resmen yüzde 50 oranında arttırılmıştı.

Perinçek, yeni hükümete "başarı dileğinde" bulundu

Ankara, (THA) — Türkiye İşçi Köylü Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, Başbakan Süleyman Demirel ve bakanlara telgraf çekerek, başarı dileğinde bulundu.

Perinçek'in telgraf metni şöyle:

«Hükümetinizi kutlar, ülkemize ve halkımıza hizmet yolunda başarılar dilerim.»

Politika
SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

● Sahibi: Politika Basım ve Yayım A.Ş. adına ....KEMAL TÜRKLER
● Yazılşleri Müdürü ... ... Tamer KAYAŞ
● İstanbul: Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5 Cağaloğlu Tel. 27 77 12 - 27 69 09 - Teleks: 23 290
● Ankara: İzmir Cad. No: 20/27, Kat: 7 Kızılay Telefon: 18 79 59 - 17 65 36 — Teleks: 42 486 - 42 879
● İzmir: Şehit Fethi Bey Cad. Hasan Hoca Sok. No: 42/2 Konak Telefon 13 69 61
● Dizgi: .... Politika Tipo Tesisleri
● Baskı ...... Cumhuriyet Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.Ş.
● Dağıtımı .... Hürriyet Holding A.Ş.
● İLAN KOŞULLARI: 2-3-7. sayfalar (sütun / cm): 300 TL. - 4-6. sayfalar (sütun / cm): 250 TL. - 8. sayfa (sütun / cm): 700 TL. Yayın ilanları (tek sütun, 5 cm): 250 TL. - Ölüm, Teşekkür, Nişan, Doğum vb. (tek sütun 5 cm): 500 TL.
● ABONE KOŞULLARI: 3 Aylık: 450 TL., 6 Aylık: 900 TL. 1 Yıllık: 1800 TL. Avrupa ülkeleri: 1 Yıllık: 260 DM., 6 Aylık: 130 DM. Diğer ülkeler için 1 Yıllık: 180 Dolar.

Petrol yüklü Romen tankeri ile Yunan şilebi çarpıştı, 43 kişi öldü

İSTANBUL TEHLİKEDE

İstanbul, (Politika) — Libya'dan Romanya'nın Köstence Limanı'na yakıt götüren İndependeta adlı 150 bin gros tonluk Romen tankeri dün sabaha karşı 05.30 sıralarında Haydarpaşa önlerinde boru yüklü Yunan Elvira Şilebi ile çarpışarak infilak etti. İlk tesbitlere göre 43 kişi öldü, Yunan Şilebinin kaptanıyla mürettebatı ise bir balıkçı motoru tarafından kurtarıldı. Romen tankeri ile Yunan Şilebi'nin çarpışıp Romen tankerinin infilak etmesinden sonra ard arda İstanbul'un hemen her kesiminde duyulan patlamalar oldu, bu arada sahil boyunca bulunan binaların hemen çoğunun camları kırıldı. Meteoroloji yetkilileri lodos fırtınasının patlak vermesinin söz konusu olduğunu, bu durumda da Kadıköy'ün sahil kesiminin yanma tehlikesiyle karşı karşıya kalacağını belirtiyorlar.

● Meteoroloji yetkilileri İstanbul'da lodos Fırtınası tehlikesinin sözkonusu olduğunu böyle bir durumda da Kadıköy ve Moda'nın sahil kesimlerinin yanma tehlikesiyle karşı karşıya kalacağını bildirdiler

● Romen Tankeri ile Yunan Şilebi'nin çarpışıp infilak etmesiyle birlikte İstanbul'un hemen her kesiminden duyulan seri patlamalar oldu

● Yunan Şilebi'nin kaptan ve mürettebatı bir balıkçı motoru tarafından kurtarıldı

● Kazada ilk tespitlere göre 43 kişi öldü

● Denizde meydana gelen kaza nedeniyle İstanbul'da trafik büyük ölçüde aksadı, Anadolu yakasında oturanların işlerine gidebilmeleri için tek yol kaldı

● *Yakıt dolu Romen tankeri ile boru taşıyan Yunan şilebinin çarpışmasıyla birlikte Romen tankeri infilak etti ve yanmaya başladı. Dumanlar tüm İstanbul semalarını kapladı.*

ÇARPIŞMA NASIL OLDU

Libya'dan Romanya'nın Köstence Limanına yakıt götüren İndependeta adlı 150 bin gros tonluk Romen tankeri dün sabaha karşı 05.30 sıralarında Haydarpaşa önlerinde boru yüklü Yunan Elvira şilebi ile çarpıştı ve infilak etti.

Kazadan sonra kontrolsüz kalan Romen tankeri sürüklenerek Moda önlerinde Kadıköy mendireğinin arkasında karaya oturdu Kazadan kısa bir süre sonra Romen tankerinde üç büyük patlama oldu, patlamalar İstanbul'un tüm kesimlerinden duyuldu.

Elvira adlı Yunan gemisi ise sancak baş tarafından ağır yaralı olarak Kumkapı önlerinde demirledi, gemide çıkan yangın büyümeden söndürüldü. Yunan gemisinin hafif yaralı kaptanı ile mürettebatı bir balıkçı motoru ve Alemdar kurtarma gemisi tarafından kurtarılarak Beşinci Şubeye götürüldüler.

İlk ceset Moda Deniz Kulübü önünde saat 7 sıralarında karaya vurdu.

Saat 6.30 sıralarında ise Romen gemisinden iki kişi yüzerek karaya çıktı.

Numune Hastanesine götürülen ceset ile iki tayfa, burada bekleyen Romen Başkonsolosu Miron Sava ile görüştüler.

İKİ ROMEN GEMİCİNİN SÖZLERİ

Mihalsescu Soran ile İon Combesano adlı iki tayfa patlamayı duyar duymaz denize atladıklarını söylediler. İki tayfa şöyle konuştular.

«Limandan çıkmak üzereyken bir şilep ile çarpıştık. Çok kısa bir süre sonra büyük bir patlama oldu. Patlamayı duyar duymaz denize atladık. Gemide 45 mürettebat vardı, başka kimsenin kurtulduğunu sanmıyoruz. Biz denizde karaya doğru yüzerken gece karanlığında iki büyük patlama daha işittik.»

CAMLAR KIRILDI

Patlama özellikle İstanbul'un Kadıköy, Beşiktaş, Karaköy, Fındıklı, Kabataş semtlerinde sahile yakın binaların camlarının kırılmasına yol açtı. Sabah gün doğmadan meydana gelen patlamalar sonucu Kadıköy'de Altıyol'dan sahile uzanan kesimdeki tüm binaların camları paramparça oldu, kuyumcu ve bankaların alarm zilleri çalmaya başladı.

Kaza olduktan yarım saat sonra duruma müdahale eden askeri birlikler Altıyol'da yolları keserek kimsenin çarşı bölgesine girmesine izin vermediler böylece muhtemel soygunculuk olaylarını önlediler.

METEOROLOJİNİN TAHMİNİ

Bu arada sabah saat 3 sıralarında meteoroloji İstanbul'da lodos fırtınasının patlak verebileceğini bildirmesi bunun üzerine Haydarpaşa Limanı ile Kadıköy'de bulunan gemilerin burayı tahliye etmeleri için işlemlere başlandı.

Polis ekipleri gemilerin makinist ve kaptanlarını bulmak için harekete geçtiler. Güvenlik yetkililerinin bildirdiklerine göre lodos fırtınası çıktığı takdirde Kadıköy ve Moda'nın sahil kesimleri yangın tehlikesi ile karşı karşıya kalacaklar

TRAFİK KEŞMEKEŞİ

Yangın yüzünden Kadıköy vapur seferleri durduruldu ve Üsküdar ile Boğaz Köprüsü Anadolu yakasında oturanların işlerine gidebilecekleri tek yol oldu. Bu yüzden sabahın erken saatlerinden itibaren Kadıköy, Boğaz Köprüsü, Beşiktaş, Kabataş bölgelerinde trafik tıkandı.

KAZA SIRASINDA İKİ GEMİDE PİLOTSUZDU

Kaza sırasında Romen tankeri İndependeta adlı gemi ile Yunan gemisi Elvira'da kendilerine boğaz geçişinde yardımcı olan pilot gemilerinin bulunmadığı öğrenildi.

Harem Kılavuz İstasyonundan alınan bilgiye göre Yunan gemisi Büyükdere boğaz girişinde bir pilot gemisi alarak boğazı geçmiş ve kazadan 20 dakika önce Harem - Sarayburnu arasında pilotu terketmişti. Romen gemisi ise pilot gemisi almak için boğaz girişinde iken kaza meydana geldi.

Humanite, Engin'in tutuklanmasını «Türkiye'de baskılar» diye verdi

Paris, (İSTA) — Türkiye'de son günlerde sıkıyönetim tarafından uygulanan tutuklamalara, yasaklamalara karşı Fransız kamuoyunda ve Fransa'daki Türkiyeliler arasında tepkiler gittikçe genişliyor.

Gazetemiz Genel Yayın Müdürü Aydın Engin'in tutuklanması ile ilgili bir haber yayınlayan Fransız Komünist Partisi merkez yayın organı Humanite Gazetesi «Türkiye'de baskılar» başlığı altında bir haber yayınladı.

Fransız Komünist Partisi merkez yayın organı Humanite Gazetesi «Türkiye'de baskılar» başlığı altında verdiği haberde şunları yazdı:

«Politika Gazetesi Genel Yayın Müdürü Aydın Engin'in tutuklandığını öğrendik. Türkiye'de tutuklamalar, sansür insan haklarına saldırılar gittikçe artıyor.»

Haberde ayrıca Fransız Komünist Gençlik Hareketi Örgütünün İlerici Gençler Derneği'nin kapatılmasını protesto ettiği bildiriliyor.

Öte yandan Fransız Ulusal Öğrenci Birliği (Sendikası) UNEF, Fransa Türkiyeli Öğrenciler Birliği ve SNEF ile birlikte Fransa'daki hemen tüm yabancı öğrenci derneklerinin birlikte oluşturdukları Yabancı Öğrencileri Savunma Komitesi ortak bir protesto bildirisi yayınlayarak bu uygulamaların derhal durdurulmasını istediler. Ayrıca bir imza kampanyası açılarak bu protesto bildirisi Fransa kamuoyunun, Türkiyelilerin ve demokratik örgütlerin imzasına sunuldu. Daha ilk günden yüzlerce imza toplandığı belirtiliyor. İmzaya sunulan bu bildirinin metni şöyle:

«Demirel'in faşist partinin desteği ile oluşturduğu hükümeti kurmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından görevlendirilmesinden sonra demokratik kuruluşlar üzerine yapılan baskılar ve saldırılar çok daha genişledi

— DDGF üyesi İlerici Gençler Derneği yasaklandı.

— Politika Gazetesi Genel Yayın Müdürü Aydın Engin tutuklandı.

— Bu gazetenin 6 ve 7 Kasım günlü sayıları toplatıldı.

— Öğretmenler Derneği TÖB-DER'in Merkez Yürütme Kurulu üyeleri tutuklandı.

Özgürlüklere yöneltilen bu ağır saldırıları şiddetle protesto ediyor ve bu kararların derhal iptal edilmesini istiyoruz.»

Engin ve TÖB-DER Yöneticilerinin tutuklanmasına tepkiler sürüyor

Hber Merkezi — Türk-İş'e bağlı Basın-İş, Çağdaş Gazeteciler Derneği ve TRT-DER ortak bir açıklama yaparak gazetemiz Genel Yayın Müdürü Aydın Engin ve TÖB-DER yöneticilerinin tutuklanmasını protesto ettiler ve gerçek demokrasiden yana güçlerin ve demokratik basının faşizmin saldırıları karşısında sessiz kalmaması gerektiğini belirttiler.

Türk-İş'e bağlı Basın-İş Sendikası Genel Başkanı Hüseyin Gülgün, Çağdaş Gazeteciler Derneği Başkanı Yılmaz Ateş ve TRT-DER Genel Sekreteri Yaşar Özürküt yaptıkları ortak açıklamada şu görüşlere yer verdiler:

«Temel hak ve özgürlüklerin korunması gerekçesi ile başvurulan önlemlerin özellikle son günlerde hızla demokratik hak ve özgürlüklere yöneldiği gözlenmektedir. Hiç bir zaman düşünce basın özgürlüğüne kavuşmamış olan işçi sınıfı ve emekçileri zor günler beklemektedir. Gerçek demokrasiden yana güçler ve demokratik basın bu zor günlere hazır olmak, faşizmin saldırıları karşısında sessiz kalmamak durumundadır. Çünkü bugün dışa bağımlılığın ülkemizi ittiği çıkmazın sorumlusu olarak, demokratik özgürlükler, demokratik kurumlar ve emekçi halkımız gösterilmek istenmekte, bu özgürlükler ve kurumlar budanmak istenmektedir. Emekten ve emekçiden yana hiç bir sesin çıkarılmamasına çalışılmaktadır.

Faşist katliamların yüzlerce sorumluları sokakta dolaşırken düşüncenin suç sayılmadığı çağımızda düşüncelerini açıklamalarından dolayı Politika Gazetesi Genel Yayın Müdürü Aydın Engin ile TÖB-DER yöneticilerinin günlerdir tutuklu tutulmaları bunu açıkça göstermektedir. Basın ve düşünce özgürlüğünün temel ve hak özgürlükleri zedelediğini bizim gibi ülkeler dışında hiç bir ülkenin kabul etmediği gibi bu özgürlüklerin yok edilmek istendiği ülkelerde demokrasiden söz etmek de mümkün değildir. Yönelecek her türlü baskıya karşı basın, düşünce, temel hak ve özgürlükleri sonuna kadar savunacağımızı, bu uğurda tüm demokrasi güç ve örgütlerini mücadele etmeye çağırdığımızı kamuoyuna duyururuz.»

DİĞER TEPKİLER

Gazetemiz Genel Yayın Müdürü Aydın Engin ile TÖB DER yöneticilerinin tutuklanması ve İlerici Gençler Derneği'nin kapatılmasına tepkiler sürüyor. Gazetemize gönderilen dayanışma telgraflarında Aydın Engin'in serbest bırakılması istemi dile getiriliyor. Diğer yandan gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında çeşitli demokratik kitle örgütleri ayrı ayrı ve ortak açıklamalar yaparak Engin ve TÖB-DER yöneticilerinin serbest bırakılmasını, İGD'nin açılmasını istiyorlar

DAYANIŞMA TELGRAFLARI

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi ile İUYDYO ileri öğrencileri Kemalpaşa TÖB-DER Şubesi Yönetim Kurulu gazetemize gönderdikleri telgraflarda Aydın Engin'in serbest bırakılmasını istediler. Siirt'te ise ilerici gençler ve ilerici liseliler basına yaptıkları ortak açıklamada Aydın Engin ve TÖB-DER yöneticilerinin tutuklanmasını protesto ettiler. Bu arada gazetemize gönderilen çeşitli

(Devamı 7. Sayfada)

KÖY-KOOP: "DEMOKRATİK ÖRGÜTLER DEMOKRASİNİN VAZGEÇİLMEZ ARAÇLARIDIR"

Haber Merkezi — KÖY-KOOP Genel Başkanlığından yapılan açıklamada, siyasi partiler kadar halkın demokratik örgütlerinin de demokrasinin önemli ve vazgeçilmez araçları olduğu belirtildi. Demokratik örgütlerin kapatılması ve TÖB-DER yöneticilerinin tutuklanması üzerine 1.5 milyon köylü ailesinin örgütlü olduğu KÖY-KOOP Genel Başkanlığından yapılan açıklamada güç ve eylem birliğinin güçlendirilmesi gereği vurgulandı.

KÖY-KOOP Genel Başkanlığının açıklaması şöyle:

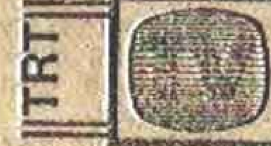
«Giderek hiçbir yasal dayanağı olmaksızın demokratik kitle örgütlerinin bir kısmı kapatılmakta, yöneticileri tutuklanmakta ve kendileri gibi düşünmeyenlerin yaşama hakkının sindirilmesi gibi çağdışı bir toplum yaratılmak istenmektedir.

Partiler kadar halkın demokratik güçleri de demokrasinin önemli ve vazgeçilmez araçlarıdır.

En çok üyesi olan ve toplumun demokratikleşmesi doğrultusunda en çok özveride bulunan bir örgütümüzün genel başkanının ve yöneticilerinin tutuklanması rejim açısından kaygı vericidir. Eğer dikensiz bir gül toplumu yaratılmak isteniyorsa, bu dikenler Türkiye'nin her yerine dal-budak salmıştır.

Son günlerde örgütlere teker teker uygulanan antidemokratik yasa ve baskılar, ne bu örgütleri ne de onların omuzdaşlarını sindiremeyecektir. Tüm demokratik kitle örgütlerinin demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinden geriletme hesapları boşa çıkarılacaktır. Çünkü, demokratik kitle örgütleri dün olduğu gibi, bugün ve yarın da eylem ve güç birliklerini daha da sıklaştırmak ve güçlendirmek gerektiğinin bilincindedir. Demokratik kitle örgütleri tek başlarına hak ve özgürlüklerinin korunamayacağını ve bunun tüm emekçi sınıf tabakalarının örgütleri ile birlikte olacağını öğrenmiştir ve bundan vazgeçilmeyecektir.

KÖY-KOOP son günlerde demokratik kitle örgütleri üzerinde yoğunlaşan antidemokratik uygulamalara son verilmesini ve TÖB-DER yöneticilerinin bırakılmasını rejimimiz açısından zorunlu görmektedir.»

TRT **Program·Haber·Eleştiri**

RADYOLARDAN SEÇMELER

TRT-1
07.40 Sabahtan Sabaha
10.01 Arkası Yarın
18.01 Çocuk Bahçesi
20.02 Çocuklar İçin On Dakika
23.10 Tatil Gecesi

TRT-II
08.02 Gün Başlıyor
10.30 Öncüler ve Öyküleri
11.40 Sarı Gel Barışalım
18.00 Türküler Ne Der?
21.15 Spor Gazetesi

TRT-III
07.02 Güne Başlarken
10.30 Almanya'dan Müzik
12.06 Sizin Seçtikleriniz
15.00 Günün Konseri
18.00 Stüdyo FM
20.00 Çağdaş Müzik

Televizyonda Sinema:

"Kara ağaçlar altında arzu"

● *Oynayanlar: Sophia Loren Antony Perkins, Burl Ives, Frank Overton.*
● *Yönetmen : Delbert Mann*
● *Yapım Yılı: 1958*
● *Süresi: 112 Dakika*

Bu akşam ekranlara Amerikan edebiyatının önemli kişilerinden Eugene O'Neil'in «Kara Ağaçlar Altında» adlı oyunun bir uyarlaması olan film geliyor. 19. Yüzyıl'ın sonlarında dünyaya gelmiş olan Eugene O'Neil, William Faulkner düzeyinde olmasa da Amerikan Edebiyatına önemli yapıtlar sunmuş, belli bir döneme damgasını vurmuş bir yazar. Nobel Ödülü sahibi de olan O'Neil çeşitli işler yapmış, uzun süre tiyatro'da yan oyunlarda rol almış ve yaşamı inişler ve çıkışlarla dolu bir yazar. Bu yaşam biçimi büyük ölçüde O'Neil'in yapıtlarına da yansımış. Usta bir gözlemciliğe dayalı yapıtlarında, hiçbir zaman insanı gerçekçiliğinin ötesindeki nesnel durumlara ve gerçeklere eğilmemiş, insanları salt betimlemekle yetinmiştir. Ve O'Neil, giderek de mistik bir görüşün açmazları içine yuvarlanmıştır. Ancak burjuva insanını eleştirmedeki yürekliliği, bu eleştiriyi daha çok cinsel perspektifler içine yerleştirmesi, O'Neil'e belki de gerçek değerinden öte ün sağlamıştır.

Bu akşam sinemadaki uyarlamasını izleyeceğimiz oyununu O'Neil 1924'de yazmış. Yaşlı bir çiftçi, karısının ölümü üzerine yeniden genç bir kadınla evlenir. Çiftçinin genç oğlu giderek üvey annesiyle ilişki kurar. Bu ilişkiden genç kadın hamile kalır. Ancak bu olay çevrede büyük dedikodulara neden olur. Ve çocuğun doğumunu kutlamak için düzenlenen törende işler iyice karışır.

Film, bir tiyatro uyarlaması olarak başarılı sayılamaz. Delbert Mann, onca zahmetine ve sinema yeteneğine karşın, filmi vasatın üzerine çıkaramamış. Sinema'da, özellikle roman ve tiyatro uyarlamalarının çok zor olması gerçeğine sırt çeviren Mann, zaman zaman düşen gerilimi bazı gereksiz sinema zorlamalarıyla aşmaya çalışmış. Filmi bir sinema yapıtı olarak izlemek yerine, salt bir tiyatro yapıtı olarak ele almakta yarar var.

TELEVİZYON PROGRAMI

19.00 HABERLER

19.05 Şeker Kız
Sürekli filmin 5. bölümünde, Candy onu almak isteyen ailenin yanına gider. Ancak ona sandığı gibi iyi değil, çok kötü davranırlar...

19.30 Dımıdan
İzmir Televizyonundan Fazlı Oğuzhan'ın hazırladığı bu programda Menemen yöresi kadın halk oyunları yer alıyor. Programa Menemen Lisesi Folklor grubu katılıyor. Programı İsmail Özboyacı sunuyor.

20.00 Taksi
Sürekli filmin bugün yayınlanacak olan «TEK YUMRUK» adlı 5. bölümünde Tony, antremanda bir boks şampiyonunu devirir. Ve kendini çok büyük bir boksör sanarak ringe çıkmaya karar verir.

20.30 HABERLER

21.15 Minik Konser
Programda, Melchior Franck'in «dinsin ister kalbim» adlı parçasını Walter Strause yönetiminde Ankara Radyosu Çoksesli Korosu seslendiriyor.

21.20 Demir Çelik
Programda, Ereğli-Demir Çelik ve Karabük Demir-Çelik tesislerinin üretim biçimleri ele alınıyor, üretimdeki eksiklikler ve üretim politikalarının, kuruluşlarından bugüne değin geçen süreç içerisindeki değerlendirmeleri yapılıyor. Programı Mehmet Deniz hazırladı.

21.45 Televizyonda Sinema

23.15 HABERLER

SSCB Televizyonu'nda, "İntervizyon" forumu nedeniyle sosyalist ülkelerden 250 program gösterilecek

● *Batılı ülkelerin televizyon uzmanları, Sosyalist ülkeler televizyonundaki gelişmeleri izlemek için Moskova'ya geldiler.*

Sosyalist ülkelerde hazırlanan 250 kadar televizyon programının 13. yıllık «İntervizyon» forumu nedeniyle Sovyet televizyonunda bir hafta süreyle gösterileceği bildirildi. TASS Haber Ajansı, Batılı ülkeler televizyon uzmanlarının sosyalist ülkeler televizyonundaki gelişmeleri izlemek için Moskova'ya geldiklerini bildirildi.

TASS Haber Ajansı, forumun, Leonid Brejnev'in iki kitabına dayanılarak hazırlanan iki filmle başladığını haber verdi.

Bir hafta boyunca Sovyet televizyonunda gösterilecek filmler arasında Sovyet, Bulgar, Macar, Demokratik Almanya, Küba, Moğolistan, Polonya, Romanya, Çekoslovakya, Vietnam ve Yugoslav yapımı filmlerin bulunacağı kaydedildi. Ayrıca Finlandiya yapımı filmlerin de gösterileceği belirtildi.

Sosyalist ülkeler televizyonculuğundaki son gelişmeleri izlemek için ABD, Japonya, Fransa, İspanya, İtalya ve Federal Almanya'dan televizyon ve film uzmanlarının Moskova'ya geldikleri belirtiliyor.